

**ΒΡΑΒΕΙΟ ΠΡΩΤΟΠΟΡΙΑΚΗΣ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑΣ
«ΓΙΑΝΝΟΣ ΚΡΑΝΙΔΙΩΤΗΣ»**

**ΕΚΔΗΛΩΣΗ ΑΠΟΝΟΜΗΣ ΤΟΥ ΒΡΑΒΕΙΟΥ
ΣΤΟΝ ΚΑΘΗΓΗΤΗ Π. ΙΩΑΚΕΙΜΙΔΗ**

ΛΕΥΚΩΣΙΑ, 16 ΙΟΥΝΙΟΥ 2017

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΟΜΙΛΙΕΣ

ΧΡΗΣΤΟΣ ΣΤΥΛΙΑΝΙΔΗΣ, ΕΠΙΤΡΟΠΟΣ Ε.Ε

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΙΩΑΚΕΙΜΙΔΗΣ, ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ ΑΘΗΝΩΝ

ΣΚΕΠΤΙΚΟ ΒΡΑΒΕΥΣΗΣ

ΛΑΡΚΟΣ ΛΑΡΚΟΥ, ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΒΡΑΒΕΙΟΥ

ΧΑΙΡΕΤΙΣΜΟΙ

ΚΩΣΤΑΣ ΣΗΜΙΤΗΣ, ΠΡΩΗΝ ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ

ΓΙΩΡΓΟΣ ΜΑΡΚΟΠΟΥΛΙΩΤΗΣ , ΕΠΙΚΕΦΑΛΗΣ ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΕΙΑΣ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΣΤΗΝ ΚΥΠΡΟ

ΠΑΥΛΟΣ ΠΑΥΛΟΥ, ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΔΣ ΤΟΥ ΟΠΕΚ

ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΑ

Το βραβείο Πρωτοποριακής Δημιουργίας «Γιάννος Κρανιδιώτης» καθιερώθηκε από το 1999.

Αποτελεί έκφραση τιμής στον Γιάννο Κρανιδιώτη, τον κορυφαίο πρωταγωνιστή της ένταξης της Κύπρου στην Ευρωπαϊκή Ένωση, τον πολιτικό που εργάστηκε με συνέπεια και μεθοδικότητα για να πετύχει το στόχο της ζωής του.

Ο Γ. Κρανιδιώτης θα μείνει στην ιστορία ως ο αρχιτέκτονας της ένταξης της Κύπρου στην ΕΕ, ο πολιτικός που σφράγισε τους μεγάλους σταθμούς του ευρωπαϊκού αγώνα. Αφιέρωσε όλη την ενέργειά του, το πάθος του, τη σκέψη του για να προωθήσει μια σειρά από στόχους, με κορυφαίο την ένταξη της Κύπρου στην ΕΕ.

Πίστευε ότι η ένταξη στην ΕΕ μπορεί να γίνει ο καταλύτης για την επίλυση του κυπριακού.

Η πορεία που ξεκίνησε ο Γιάννος Κρανιδιώτης οδήγησε στην ιστορική ημερομηνία της 1ης Μαΐου 2004 με την οριστική ένταξη της Κύπρου στην ευρωπαϊκή οικογένεια.

ΠΡΟΣΚΛΗΣΗ

ΕΚΔΗΛΩΣΗ ΑΠΟΝΟΜΗΣ ΒΡΑΒΕΙΟΥ ΠΡΩΤΟΠΟΡΙΑΚΗΣ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑΣ «ΓΙΑΝΝΟΣ ΚΡΑΝΙΔΙΩΤΗΣ»

Η Επιτροπή του Βραβείου Πρωτοποριακής Δημιουργίας «Γιάννος Κρανιδιώτης», ο ΟΠΕΚ (Όμιλος Προβληματισμού για τον Εξουγχρονισμό της Κοινωνίας μας) και η Αντιπροσωπεία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής στην Κύπρο, με την ευκαιρία της συμπλήρωσης 13 χρόνων από την ένταξη της Κύπρου στην ΕΕ σας καλούν σε εκδήλωση με θέμα:

«Κύπρος- ΕΕ: από τη μάχη για την ένταξη στις σημερινές προκλήσεις»

Παρασκευή, 16 Ιουνίου

ώρα 6.30 μμ

στο Σπίτι της Ευρώπης, Βύρωνος 30, Λευκωσία

Ομιλητής:

- Παναγιώτης Ιωακειμίδης,
Ομότιμος Καθηγητής Πανεπιστημίου Αθήνας.

Χαιρετισμοί:

- Γιώργος Μαρκοπουλιώτης,
Επικεφαλής της Αντιπροσωπείας της
Ευρωπαϊκής Επιτροπής στην Κύπρο
- Παύλος Μ. Παύλου,
Πρόεδρος ΟΠΕΚ

Συντονιστής:

- Κυριάκος Περίδης, Δημοσιογράφος,
Μέλος ΔΣ ΟΠΕΚ

• Στο πλαίσιο της εκδήλωσης θα απονεμηθεί το **βραβείο Πρωτοποριακής Δημιουργίας «Γιάννος Κρανιδιώτης»** στον καθηγητή Παναγιώτη Ιωακειμίδα

• **Σκεπτικό Βράβευσης:** Λάρκος Λάρκου, Πρόεδρος Επιτροπής Βραβείου Πρωτοποριακής Δημιουργίας «Γιάννος Κρανιδιώτης».

• Το βραβείο θα απονεμίσει ο Επίτροπος **Χρήστος Στυλιανίδης** με αναφορά στον τιμώμενο.

• Γραπτό μήνυμα από τον πρώην πρωθυπουργό της Ελλάδας **Κώστα Σημίτη**

Γιάννος Κρανιδιώτης

«Το νέο διεθνές περιβάλλον επιβάλλει μια άλλη αντίληψη για τις διεθνείς σχέσεις. Οι στόχοι μας δεν προωθούνται με ρητορική, βερμπαλισμούς και αφορισμούς. Η εσωστρέφεια, η αυτάρεσκη περιχαράκωση οδηγούν σε απομονωτισμό. Απαιτείται συνεχής παρακολούθηση, αντιμετώπιση των θεμάτων, πρωτοβουλίες και πρόγραμμα». 20 Σεπτεμβρίου 1997.

Σημ. Λόγω αυξημένων μέτρων ασφαλείας και ελέγχου στο Σπίτι της Ε.Ε., παρακαλούμε όπως προσκομίσετε την προσωπική σας ταυτότητα κατά την προσέλευσή σας στην εκδήλωση.

Πληροφορίες και δηλώσεις συμμετοχής:

τηλ. 99452049, 99323248, 99482297
(περιορισμένος αριθμός θέσεων)

email opekcy@gmail.com

ΟΜΙΛΙΑ ΕΠΙΤΡΟΠΟΥ ΧΡΗΣΤΟΥ ΣΤΥΛΙΑΝΙΔΗ

Καλησπέρα σας.

Δεν ήμουν ποτέ καλός στα πρωτόκολλα, γι' αυτό επιτρέψτε μου να τα σπάσω ηθελημένα αρχίζοντας από τις κυρίες.

Αγαπητοί συνάδελφοι, κυρία Βασιλείου, κυρία Ιωακειμίδου, κύριε Πρόεδρε του Δημοκρατικού Συναγερμού, κύριε πρώην πρόεδρε, αγαπητοί φίλοι βουλευτές, Παναγιώτη Ιωακειμίδη, κυρίες και κύριοι.

Όταν επικοινωνήσαν μαζί μου ο Παύλος Παύλου και ο Κυριάκος Πιερίδης και μου ζήτησαν να απονείμω φέτος το βραβείο Πρωτοποριακής Δημιουργίας «Γιάννος Κρανιδιώτης» και να μιλήσω για τον φίλο Τάκη Ιωακειμίδη, παρ' όλα τα πάρα πολλά ταξίδια ανά το παγκόσμιο, αποδέχτηκα χωρίς δεύτερη σκέψη. Και το θεώρησα αυτονόητα τιμή μου.

Βέβαια, μετά από τα όσα ακούσατε για τον Παναγιώτη Ιωακειμίδη εγώ τι έχω να προσθέσω; Ο ρόλος μου φαίνεται να είναι μάλλον περιττός. Ιδιαίτερα όταν ο πρώην πρωθυπουργός της Ελλάδας,

με την εμβέλεια ενός Κώστα Σημίτη, ορίζει αυτή την απονομή ως την κατ' εξοχήν απονομή που καταξιώνει το ίδιο το βραβείο. Όντως οτιδήποτε άλλο είναι περιττό. Αλλά μιας και είμαι στη "λίστα των ομιλητών" να πω κι εγώ το δικό μου λόγο. Γιατί κάποτε αξίζει τον κόπο και η επανάληψη.

Όλοι όσοι έχουμε ζήσει για πολλά χρόνια από κοντά και τον Γιάννο και τον Τάκη Ιωακειμίδη, θεωρούμε ότι όντως αυτή η απονομή στον Τάκη Ιωακειμίδη είναι καταξιοτική του ίδιου του βραβείου, επειδή αποτελεί και μια ηθική υποχρέωση προς τον Γιάννο. Όλοι ξέραμε, όλοι ήξεραν, ότι ο Ιωακειμίδης δεν ήταν απλώς το δεξί του χέρι, δεν ήταν απλώς ένας συνεργάτης, ήταν ο συνδιαμορφωτής ενός κοινού ευρωπαϊκού οράματος. Και αυτή η διαπίστωση ορίζει νομίζω το περιεχόμενο της σχέσης του Γιάννου με τον Τάκη. Αυτή η ηθική υποχρέωση προς τον Κρανιδιώτη είναι μια ισχυρή επιβεβαίωση της προσήλωσης μας στην Ευρωπαϊκή ιδέα. Ιδιαίτερα σήμερα που το

Ευρωπαϊκό όραμα αμφισβητείται και οι αρνητές της Ευρωπαϊκής ιδέας, έχουν γίνει πιο ηχηροί.

Οι αρνητές του ευρωπαϊκού οράματος εμφανίστηκαν δυστυχώς και στον τόπο μας. Καμιά φορά ακούω ότι ο ευρωσκεπτικισμός και η άρνηση της ευρωπαϊκής ιδέας είναι ένα φαινόμενο μακριά από την Κύπρο. Δυστυχώς δεν είναι έτσι. Η κα Βασιλείου θα θυμάται ότι στην Επιτροπή παρακολουθούμε δημοσκοπήσεις για το πώς κινούνται οι ευρωπαϊκές κοινωνίες σε σχέση με το Ευρωπαϊκό "πρότζεκτ". Δυστυχώς η Κύπρος εμφανίζει ψηλά ποσοστά «ευρωσκεπτικισμού» και νομίζω ότι είναι ευθύνη μας να μιλήσουμε καθαρά για την Ευρωπαϊκή Ένωση.

Σήμερα, με αφορμή την απονομή αυτής της τιμής στον Παναγιώτη Ιωακειμίδη, ειπώθηκαν πολλά και αυτό είναι πολύ ευχάριστο. Ιδιαίτερα όταν το βραβείο απονέμεται στον Τάκη ο οποίος υπήρξε πρωτοπόρος δάσκαλος της ευρωπαϊκής ιδέας. Ο Τάκης, όπως είπε και ο Κώστας Σημίτης είχε μια πολιτική σχέση με το αντικείμενο του. Δεν ήταν ένας "intellectual" ακαδημαϊκός ο οποίος έκανε ασκήσεις επί χάρτου, αλλά πρότεινε συγκεκριμένες πρακτικές πολιτικές.

Ο Παναγιώτης Ιωακειμίδης, αγαπητοί φίλοι, πολύ σωστά έχει χαρακτηριστεί ως ο πρύτανης των Ευρωπαϊκών σπουδών στην Ελλάδα. Είναι ουσιαστικά ο άνθρωπος που, σε πολύ δύσκολες εποχές θεμελίωσε τη μελέτη και την έρευνα για την Ευρώπη στα ελληνικά πανεπιστήμια.

Θυμάμαι τον εαυτό μου την δεκαετία του '80, όταν ξεκινούσαμε τις πρώτες προσπάθειες για να πούμε ότι υπάρχει η Ευρώπη. Μερικοί φοιτητές τότε εκδίδαμε ένα περιοδικό. Είχαμε βάλει τίτλο στο εξώφυλλο "Κύπρος – ΕΟΚ". Δεν ήρθε από το πουθενά αυτός ο τίτλος, ήταν προσωπικό ερέθισμα μετά που είχα διαβάσει Ιωακειμίδη.

Η δική του συγγραφική δουλειά παραμένει σήμερα σημείο αναφοράς για όλους όσους ασχολούνται με το Ευρωπαϊκό project. Κάθε μελετητής που θέλει πραγματικά να αναλύσει την ιστορία, το παρόν και το μέλλον της ενοποιητικής διαδικασίας της Ευρώπης, πρέπει να διαβάσει Ιωακειμίδη. Και σας το λέω προσωπικά διότι εκτός απ' τα ξένα βιβλία που έχω διαβάσει πάρα πολλές φορές βρίσκω, ναι, ότι ο Παναγιώτης

Ιωακειμίδης έχει μια διεισδυτική ματιά που δεν την βρίσκεις ούτε και σε γνωστότατους Ευρωπαίους μελετητές από άλλες πιο προηγμένες πολιτικά χώρες από τον Ελληνικό χώρο.

Τι άλλο έχει ο Ιωακειμίδης; Αυτό είναι το νέο που φέρνω στη συζήτηση. Ο Ιωακειμίδης ειδικά στο συγγραφικό του έργο, χαρακτηρίζεται από μια απλότητα και αμεσότητα στον τρόπο διατύπωσης της επιστημονικής σκέψης και ανάλυσης. Μπορεί να παρουσιάζει και να αναλύει πολυεπίπεδες, πολυσύνθετες και πολλές φορές πολύπλοκες ευρωπαϊκές εξελίξεις και διαδικασίες και να τις διατυπώνει με απλό και κατανοητό τρόπο.

Αυτό είναι και το μεγάλο πρόβλημα των ευρωπαϊκών θεσμών: η επικοινωνία. Και όσοι το ζήσαμε από κοντά, συγκρουόμαστε με την λογική μιας γραφειοκρατίας που αγνοεί ότι η επικοινωνία είναι πολιτική και αγνοεί ότι πρέπει ν' απευθυνθεί στον πολίτη για να καταλάβει αυτά που του προσφέρεις και αυτά που πιστεύεις ότι αξίζουν ως ευρωπαϊκή διαδικασία. Πρέπει να τα πεις απλά, να τα πεις κατανοητά. Να πεις το ψωμί, ψωμί και το μαχαίρι, μαχαίρι. Γιατί καμιά φορά μέσα στις δαιδαλώδεις διατυπώσεις αυτό που χάνεται είναι η ουσία. Ο Ιωακειμίδης ακόμα και σ' αυτό πρωτοπόρησε. Και κυρίως,

επειδή καταφεύγω ακόμη και τώρα και τον παίρνω και τηλέφωνο, μετατρέπει γραφειοκρατικές ορολογίες σε απλό καθημερινό λόγο. Χωρίς, όμως, να υποκύπτει στην απλούστευση γιατί άλλο απλό, άλλο απλουστευμένο.

Αυτό το χαρακτηριστικό το θεωρώ άκρως σημαντικό ειδικά σήμερα που οι ευρωπαϊκοί θεσμοί, έχουν σοβαρό επικοινωνιακό πρόβλημα. Και η γραφειοκρατική γλώσσα που χρησιμοποιείται όχι μόνο δεν επιτρέπει στον ευρωπαίο πολίτη να κατανοήσει όσα γίνονται σε ευρωπαϊκό επίπεδο, αλλά είναι και μια από τις αιτίες του γνωστού "gap", δηλαδή της απόστασης, μεταξύ θεσμών και ευρωπαίων πολιτών.

Επιτρέψτε μου όμως να ξεφύγω λίγο από αυτές τις πιο τυπικές αναφορές στον αποψινό τιμώμενο, μιας και η φιλία μου και η συνεργασία μου με τον Παναγιώτη πάει πολλά χρόνια πίσω. Όπως λέει και η Λίνα Νικολακοπούλου «κρατάει χρόνια αυτή η κολόνια».

Η τύχη τα έφερε να μοιραστούμε κάποιες κρίσιμες στιγμές στην μακρά Ευρωπαϊκή πορεία της Ελλάδας και βεβαίως της μεγάλης και δύσκολης προσπάθειας για την ένταξη της Κύπρου στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Ήταν συγκινητικό γιατί ο πρωθυπουργός υπέμνησε σε όλους μας τα τρία ονόματα που καθόρισαν πολλά πράγματα που έχουν σχέση με την Ευρωπαϊκή πορεία της Ελλάδας και της Κύπρου: Κρανιδιώτης, Θέμελης, Ιωακειμίδης. Τους άλλους δυο τους χάσαμε, έμεινε ο Παναγιώτης.

Ο Τάκης από διάφορα πόστα, είτε ως εμπειρογνώμονας για θέματα Ευρωπαϊκής ενοποίησης του Ελληνικού υπουργείου Εξωτερικών είτε ως σύμβουλος για ευρωπαϊκά θέματα του πρωθυπουργού Κώστα Σημίτη, συμμετείχε σε όλες τις κρίσιμες διαπραγματεύσεις που είχαν σχέση με την Ελλάδα και την Κύπρο αλλά και την Ευρωπαϊκή Ένωση: Συνθήκη της Ενιαίας Ευρωπαϊκής Πράξης, Συνθήκη του Μάαστριχτ, Συνθήκη του Άμστερνταμ, Συνθήκη της Νίκαιας, Συνθήκη της Λισαβόνας. Επιτρέψτε μου και μια προσωπική αναφορά σ' ένα άλλο εξίσου σημαντικό άνθρωπο που ήταν σε άμεση συνεργασία και μου έλεγε προσωπικά τα καλύτερα λόγια για τον Ιωακειμίδα: τον Γιώργο Παπαδημητρίου.

Ο Τάκης ήταν ενεργό μέλος της Ευρωπαϊκής Συνέλευσης για την επεξεργασία του Ευρωπαϊκού Συντάγματος που ήταν μια αποτυχημένη στιγμή της Ευρώπης. Τη χάσαμε

εκείνη την ευκαιρία να πάμε μπροστά, να κάνουμε το άλμα. Και όπως ειπώθηκε, ήταν αυτός που πρότεινε τότε και επεξεργάστηκε μια πολύ δύσκολη Ευρωπαϊκή πρόνοια: τη Ρήτρα αμοιβαίας συνδρομής που μέχρι σήμερα χρησιμοποιείται και είναι το υπόβαθρο για τους Ευρωπαϊκούς θεσμούς.

Αγαπητοί φίλοι,

Επιτρέψετε μου να πω και κάποιες προσωπικές μου εμπειρίες που αφορούν την Ευρωπαϊκή πορεία της Κύπρου και τον Τάκη Ιωακειμίδη. Γιατί πρέπει να τις καταγράψω για λόγους ιστορικούς.

Η πρώτη είναι όταν ορίστηκα από τον Γλαύκο Κληρίδη ως κυβερνητικός εκπρόσωπος την 1^η του Μάρτη του '98. Έπρεπε στις 30 Μαρτίου η Ελληνοκυπριακή πλευρά να καταθέσει την πρόταση της για τη συμμετοχή των τουρκοκυπρίων στις ενταξιακές διαπραγματεύσεις. Ήταν τότε το μεγάλο θέμα και ο Πρόεδρος Κληρίδης είχε αναλάβει τη μεγάλη ευθύνη των διαπραγματεύσεων. Εγώ άπειρος, νέος, μικρός. Εκείνος ο μήνας ήταν όντως πάρα πολύ γεμάτος σε εμπειρίες μέχρι να συζητήσουμε και να βρούμε αυτή την περιβόητη πρόταση που θα μας οδηγούσε στην απόφαση για την έναρξη των ενταξιακών διαπραγματεύσεων, στη Σύνοδο του Λονδίνου, στις 30 Μαρτίου 1998.

Κατέθεσαν πολλοί τότε προτάσεις, έγγραφα, και έγινε μεγάλη συζήτηση. Σκληρή συζήτηση. Κάποιος, ας μην αναφέρω ονόματα, κατέθεσε ένα έγγραφο 15-18 σελίδων. Τελικά καταλήξαμε σ' ένα έγγραφο μιας σελίδας και δύο γραμμών που ήρθε από την Αθήνα. Συμφωνήσαμε όλοι ότι ήταν το πιο μεστό, το πιο πολιτικό.

Θυμάμαι ως αυτόπτης μάρτυρας την αντίδραση του Υπουργού Εξωτερικών της Βρετανίας Ρόμπιν Κουκ. Παρόντες στη συνάντηση ήταν ο Πρόεδρος Κληρίδης, ο Γιαννάκης Κασουλίδης ως Υπουργός Εξωτερικών, ο Αλέκος Μαρκίδης σύμβουλος, και ο Μιχάλης Ατταλίδης. Ο Ρόμπιν Κουκ το χαρακτήρισε «καταπληκτικό κείμενο» τόσο στη διατύπωση όσο και στην πολιτικότητα του. Πρωτίστως ήταν "πολύ γενναιόδωρο": very generous. Ήταν το διαβατήριο για να ξεκινήσουν οι ενταξιακές διαπραγματεύσεις

Μιλώντας και με το Γιάννο, μιλώντας και με το πρωθυπουργό Κώστα Σημίτη και τον Νίκο Θέμελη, ξέρω ότι όχι μόνο έβαλε το χέρι του ο Παναγιώτης Ιωακειμίδης αλλά "έβαλε και το πόδι του" για να διαμορφωθεί η εν λόγω πρόταση.

Η δεύτερη μου εμπειρία αφορά στο Ελσίνκι. Ειπώθηκαν πολλά για το Ελσίνκι το 1999. Και δεν υπάρχει αμφιβολία για μένα, απ' όσα ξέρω, υπάρχουν βέβαια εδώ ίσως πιο έγκριτοι μάρτυρες αυτής της ιστορίας, ότι η απόφαση του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου του

Ελσίνκι το 1999 ήταν το θεμέλιο πάνω στο οποίο κτίστηκε η ένταξη της Κύπρου στην Ευρωπαϊκή Ένωση χωρίς όρους και προϋποθέσεις. Σωστά έχει χαρακτηριστεί ως μια από τις μεγαλύτερες διπλωματικές επιτυχίες του Ελληνισμού.

Θυμάμαι ότι το 1999, εδώ στην Κύπρο, έγινε δυστυχώς πολιτική αντιπαράθεση για το Ελσίνκι. Σιγά σιγά όλοι κατάλαβαν βέβαια ότι ήταν όντως μια μεγάλη διπλωματική επιτυχία. Ήταν τότε, επιτρέψτε μου να το πω, οι αριστοτεχνικοί χειρισμοί των Κώστα Σημίτη, Γλαύκου Κληρίδη και άλλων ανθρώπων όπως ο πρόεδρος Βασιλείου οι οποίοι βοήθησαν και μέσω του Ελσίνκι φτάσαμε στο 2002 στο Συμβούλιο Κορυφής της Κοπεγχάγης όπου η ενταξιακή πορεία της Κύπρου ουσιαστικά έγινε μη αναστρέψιμη, ανεξάρτητα από την πορεία επίλυσης του κυπριακού. Ο Ιωακείμης ήταν πάλι παρών.

Έτυχε εκείνο τον Αύγουστο να είμαι στην Αθήνα με τον Γιάννο Κρανιδιώτη και ήταν και ο γιος του ο Νικόλας. Και αν θυμάσαι Παναγιώτη ήτανε κάτω στο ξενοδοχείο που έμενε όταν ήταν "on duty" στο Υπουργείο Εξωτερικών. Τηλεφωνηθήκαμε. Είχε ήδη αρχίσει να διαμορφώνεται το κείμενο. Η τελευταία επικοινωνία που είχα με το Γιάννο, γιατί είχα τότε μια επαφή και με τον Πρόεδρο Κληρίδη και το πρωθυπουργικό γραφείο, ήταν αρχές του Σεπτεμβρη. Νομίζω 3 ή 4 του Σεπτεμβρη. Και ο Γιάννος είπε ότι «θα το δει ο Παναγιώτης απόψε και νομίζω τελειώνουμε». Δεκατέσσερις του Σεπτεμβρη έγινε το τραγικό συμβάν. Εν πάση περιπτώσει το είδε ο Παναγιώτης, και τελειώσαμε το Δεκέμβριο στο Ελσίνκι.

Αυτές είναι οι δυο προσωπικές εμπειρίες που ήθελα να τις μοιραστώ για να καταγραφούν και ιστορικά. Γιατί οφείλουμε να καταγράψουμε την ιστορία, όσοι είμαστε, ίσως όχι πρωταγωνιστές αλλά έστω και κομπάρσοι.

Δεν θα μπορούσα όμως να τελειώσω μιλώντας για τον Ευρωπαίο, με κεφαλαία γράμματα, Παναγιώτη Ιωακείμδη χωρίς να πω δυο λόγια για την Ευρώπη σήμερα. Για το μέλλον της και πως μας επηρεάζει εμάς εδώ στην Κύπρο αλλά και στην Ελλάδα.

Δεν υπάρχει αμφιβολία ότι η Ευρωπαϊκή Ένωση αντιμετωπίζει υπαρκτή κρίση. Έγινε δημόσια παραδοχή από τον ίδιο τον πρόεδρο της Επιτροπής Ζαν Κλωντ Γιούνκερ. Αυτή είναι η πραγματικότητα και οφείλουμε να την διαχειριστούμε συλλογικά. Με συνέπεια όμως στο όραμα και ταυτόχρονα πραγματισμό. Αυτός ο συνδυασμός είναι που θα ορίσει τις κινήσεις μας, τις πολιτικές μας από δω και πέρα. Όχι απλώς για να διασώσουμε το ευρωπαϊκό project αλλά και για να το αναθερμάνουμε. Διότι είναι αφέλεια, ή ψευδαίσθηση, η άποψη ότι σε μια τόσο παγκοσμιοποιημένη νέα πραγματικότητα, με τόσες διαπλοκές συμφερόντων, προκλήσεων παγκοσμίως μπορεί ένα κράτος να τα καταφέρει μόνο του.

Επιτρέψτε μου να σας πω ότι αυτά τα δύο χρόνια ως Επίτροπος έμαθα πολλά. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή είναι σχολείο. Είναι ένα νέο Πανεπιστήμιο. Σας λέω, λοιπόν, ότι έχω αντιληφθεί περισσότερο τι σημαίνει παγκοσμιοποίηση, τι σημαίνει σκληρή πραγματικότητα στην Αφρική, στην Ασία, στη Λατινική Αμερική. Μέσα σ' αυτό τον κόσμο όσοι διατείνονται και προσπαθούν να ανακαλύψουν επιχειρήματα επιστροφής στο παραδοσιακό εθνικό κράτος ειλικρινά είναι εκτός πραγματικότητας. Είναι αχαρακτήριστη αυτή η πολιτική προσέγγιση. Κάποια στιγμή δεν έπρεπε να χρειάζεται και οποιαδήποτε αντιεπιχειρηματολογία σ' αυτή την άποψη επειδή ακριβώς είναι τόσο απλουστευτική. Αλλά δυστυχώς λάθη επικοινωνιακά οδήγησαν σήμερα η Ευρώπη να είναι υπό κρίση εξαιτίας και αυτών των απόψεων.

Όντως αυτές οι φωνές, δυστυχώς, έγιναν πιο δυνατές. Το Brexit ήταν ένα σοκ. Κανείς δεν μπορεί να το υποτιμήσει. Εγώ βλέπω δεύτερες σκέψεις αλλά δεν είναι της ώρας να αναλύσουμε τις διαθέσεις του Βρετανικού λαού που είναι κυρίαρχος τουλάχιστον για το τόπο του.

Είναι όμως έτσι τα πράγματα; Υπάρχει άλλος δρόμος εκτός από τον Ευρωπαϊκό για τους ευρωπαϊκούς λαούς; Είναι απλό το ερώτημα, καθημερινό. Είπα και πριν και νομίζω ότι κάθε ανάλυση βασισμένη στην κοινή λογική, χωρίς πολυπλοκότητες και υπερβολές επιχειρημάτων, θα καταλήξει ότι δεν υπάρχει εναλλακτική επιλογή.

Δύο-τρεις αριθμοί που θα πω νομίζω είναι συγκλονιστικοί για να μας προσγειώσουν. Η Ευρώπη σήμερα με πληθυσμό 500 εκατομμυρίων αποτελεί περίπου 6 – 6,5% του παγκόσμιου πληθυσμού. Το 2033 υπολογίζεται ότι θα πέσει στο 4,8 και το 2060 ενδεχομένως να είναι κάτω από 4%. Όποιος υποτιμά τη σημασία του πληθυσμού στις οικονομικές πολιτικές εξελίξεις, πρέπει να δώσει εξηγήσεις γιατί το κάνει. Οι αγορές, όλα τα υπόλοιπα, βασίζονται και στην έννοια του πληθυσμού. Είναι δυνατόν μέσα σ' αυτό που έρχεται, για να μην πω για τις προσφυγικές ροές και χίλια δυο άλλα πράγματα, το εθνικό κράτος να ανταπεξέλθει και να διατηρήσει τον δικό του ιδιοκτησιακό ρόλο ή να κρατήσει τα εθνικά συμφέροντα στο βαθμό που πιστεύουν κάποιοι;

Αγαπητοί φίλοι,

Ότι πέτυχε η Ευρώπη τα τελευταία 60 χρόνια δεν είναι δεδομένα. Αυτά τα επιτεύγματα, η άνοδος του βιοτικού επιπέδου, το κοινωνικό μοντέλο, η ειρήνη που δεν υπήρξε ποτέ πριν σε τόση διάρκεια. Αυτά δεν είναι κατακτήσεις των εθνικών κρατών. Έπαιξαν τον ρόλο τους και δεν το υποτιμώ, αλλά πιστεύω ότι ο κύριος ρόλος ήταν του ιδίου του ευρωπαϊκού εγχειρήματος.

Όμως αυτά τα επιτεύγματα και αυτές οι κατακτήσεις θέλουν διαρκή πολιτική υποστήριξη, θέλουν προστασία, θέλουν ενίσχυση. Η στιγμή είναι κρίσιμη. Είχαμε ευτυχώς θετικά σημάδια: η νίκη του Μακρόν στη Γαλλία είναι κάτι όχι μόνο ανακουφιστικό αλλά και ένα πολιτικό σταυροδρόμι κατά την άποψη μου.

Τι πρέπει, όμως, να λάβουμε σοβαρά υπόψη εμείς εδώ στην άκρη της ανατολικής Μεσογείου δίπλα στην Μέση Ανατολή; Η Συρία από τον Απόστολο Ανδρέα, είναι, δεν είναι, ευθεία 70χλμ. Όταν πάω στο Γκαζιάντεπ ή στο Κιλίς κοντά στα σύνορα με την Συρία ή πάω στην Κοιλιάδα Μπεκά, ή ακόμα και στην περιοχή της Μοσούλης, σκέφτομαι ότι οι βόμβες και οι κραυγές του πόνου, πρέπει να ακούγονται και στην Κύπρο. Είμαστε τόσο κοντά. Δεν έχω δει χάρτη σε οποιοδήποτε παγκόσμιο μέσο μαζικής ενημέρωσης που όταν δείχνει τη μεγαλύτερη παγκόσμια απειλή να μην δείχνει και την Κύπρο. Και εμείς το αγνοούμε μέσα στον μικρόκοσμο της νησιώτικης μας νιρβάνας. Νομίζουμε ότι είμαστε άτρωτοι.

Κατά την άποψη μου, νομίζω και κατά την άποψη του Παναγιώτη Ιωακειμίδη από τον οποίο έχω μάθει πολλά, μόνο η ουσιαστική συμμετοχή μας στο ευρωπαϊκό γίγνεσθαι θα δημιουργήσει προϋποθέσεις για να διασφαλιστεί το δικό μας μέλλον, το ασφαλές δικό μας μέλλον αλλά και των επόμενων γενιών σ' αυτό το μικρό νησί της Ανατολικής Μεσογείου. Κυρίως ενεργώντας ως αξιόπιστοι εταίροι και καταξιώνοντας την ευρωπαϊκή ατζέντα. Όχι με τυχοδιωκτικό τρόπο αλλά με ειλικρίνεια και παραμένοντας πιστοί στην Ευρωπαϊκή ατζέντα και στο Ευρωπαϊκό όραμα. Μόνο έτσι αναβαθμίζουμε το γεωπολιτικό μας ρόλο σ' αυτή την ταραγμένη περιοχή και κρίσιμη συγκυρία. Αλλιώς ο τυχοδιωκτισμός και η δήθεν αξιοποίηση της ευκαιρίας που περνά από μπροστά μας δεν είναι πολιτική συμμετοχή με ευρωπαϊκούς όρους, αλλά είναι μια τυχάρπαστη και τυχοδιωκτική άποψη της πολιτικής και της ζωής που αν έχει και οφέλη, είναι πολύ πρόσκαιρα.

Η λύση του Κυπριακού είναι η κύρια βάση, το κύριο υπόστρωμα που θα μας επιτρέψει όντως σ' αυτή την περιοχή να γίνουμε αυτό που λέμε χρόνια: γεωπολιτική γέφυρα Ευρώπης και Μέσης Ανατολής. Με όλα όσα εμπεριέχονται σε αυτή η διατύπωση. Την έχεις πει κι εσύ Παναγιώτη εδώ και πολλά χρόνια. Δηλαδή να βγούμε επιτέλους από τη ζώνη της αβεβαιότητας. Να εισέλθουμε στη ζώνη της σταθερότητας και μέσω αυτής της σταθερότητας να γίνουμε πυλώνας ειρήνης, συνεργασίας και συνύπαρξης.

Δυο κουβέντες ως κατακλείδα. Ως Ευρωπαίοι θα κληθούμε στο αμέσως επόμενο διάστημα, είτε μέσω του διαλόγου που άρχισε με την γνωστή Λευκή Βίβλο είτε μέσω άλλων επιλογών, εκλογικών ή άλλων, να απαντήσουμε σε ιστορικά διλήμματα που θα καθορίσουν το μέλλον της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Και εδώ στην Κύπρο αλλά και σε πολλές άλλες Ευρωπαϊκές χώρες.

Σε όλες τις ομιλίες μου σε διάφορες χώρες, μέσω του Διαλόγου με τους Πολίτες, ξεκινώ πάντα με τη συγκεκριμένη διατύπωση. Γιατί πιστεύω ακράδαντα ότι πρέπει να φτάσει και στον τελευταίο ευρωπαϊκό πολίτη: Η Ευρώπη δεν αφορά κάποια ελίτ στις Βρυξέλλες.

Έγιναν λάθη, υπάρχουν παραλείψεις. Δόθηκε αυτή η εντύπωση κάποια στιγμή αλλά, αγαπητοί φίλοι, είμαστε εδώ ως Επίτροποι, ως πολιτικά πρόσωπα για να κουβεντιάσουμε

και να σας πούμε ότι το μέλλον της Ευρώπης δεν είναι θέμα μιας ελίτ στις Βρυξέλλες. Δεν είναι θέμα της γραφειοκρατίας των Βρυξελλών. Είναι θέμα που μας αφορά όλους στην καθημερινή μας ζωή και πρέπει σιγά σιγά να το αντιληφθούμε. Δεν είναι μόνο τα Ευρωπαϊκά προγράμματα. Είναι η ίδια η καθημερινότητα μας. Αυτή είναι η δημοκρατία και δανείζομαι κάτι από τον Εμμανουήλ Μακρόν: «είμαστε όλοι συνυπεύθυνοι και συνοδοιπόροι στην διαμόρφωση αυτής πορείας μέσα από την εκλογική μας προτίμηση».

Η δημοκρατία είναι υπευθυνότητα, είναι ανάληψη της προσωπικής ευθύνης. Αυτή είναι η δημοκρατία. Που σημαίνει ότι το μήνυμα πρέπει να σταλεί στον κάθε πολίτη είτε πάει στα δημοψηφίσματα είτε πάει στις εκλογές. Κάποιοι έχουν αντιληφθεί μετά από εκλογικές αναμετρήσεις σε όλο τον κόσμο, ότι τα παχιά λόγια δεν είχαν ποτέ καμιά σημασία. Έχουν φτουρήσει μετά την πρώτη περίοδο που εμφανίστηκαν. Ο καθένας όταν θα πάει να βάλει την ψήφο του θα σκεφτεί τι θα ψηφίσει. Όταν θα πάει στην κάλπη, όπως λέμε εδώ στην Κύπρο, θα πρέπει να νηστεύει για πολλές μέρες. Λοιπόν, είναι σε τέτοιες ιστορικές στιγμές που το όραμα Ευρωπαίων όπως ο Γιάννος ο Κρανιδιώτης και το έργο ευρωπαίων όπως ο Τάκης Ιωακειμίδης είναι αναγκαίο όσο ποτέ.

Ευχαριστώ πολύ.

ΚΥΠΡΟΣ : ΑΠΟ ΤΗ ΜΑΧΗ ΤΗΣ ΕΝΤΑΞΗΣ ΣΤΙΣ ΣΗΜΕΡΙΝΕΣ ΠΡΟΚΛΗΣΕΙΣ

Του Π.Κ.Ιωακειμίδη, Ομότιμου Καθηγητή του Πανεπιστημίου Αθηνών

Πραγματικά δεν ξέρω τι να πω. Είμαι βαθιά συγκινημένος, είμαι βαθύτατα ευγνώμων σε όλους σας. Παίρνω ένα βραβείο που φέρνει το όνομα του Γιάννου Κρανιδιώτη. Και γι' αυτό για μένα είναι η ύψιστη τιμή που θα μπορούσα να έχω. Σας ευχαριστώ όλους από βάθους καρδιάς. Και το παίρνω το βραβείο αυτό από τα χέρια του Χρίστου Στυλιανίδη και αυτό είναι ακόμη μια μεγάλη τιμή για μένα. Γιατί ο Χρίστος Στυλιανίδης πέρα από την μεγάλη διαδρομή του εδώ στην Κύπρο, είναι αυτή τη στιγμή μέλος της Ευρωπαϊκής Επιτροπής που προέρχεται από την Κύπρο, δεν είναι ο Κύπριος Επίτροπος (διότι δεν υπάρχουν εθνικοί Επίτροποι) και είναι ο λαμπρότερος Επίτροπος και γι' αυτό θα πρέπει να τον χειροκροτήσουμε. Δεν έχω μιλήσει με κανένα στις Βρυξέλλες ή σε άλλες πρωτεύουσες που να μην μου εξάρει τα χαρίσματα, την αποτελεσματικότητα, την ικανότητα, το ήθος του Χρίστου Στυλιανίδη.

Αγαπητέ μου πρόεδρε κύριε Βασιλείου, κυρία Βασιλείου, αγαπητοί φίλοι, αγαπητέ μου Λάρκο - μνημονεύω το Λ. Λάρκου ως πρόεδρο της Επιτροπής απονομής του βραβείου - εκφράζω την ευγνωμοσύνη μου,

Αγαπητοί και εκλεκτοί καλεσμένοι με τιμάτε με την παρουσία σας και σας ευχαριστώ θερμότατα.

Δεν θα ήθελα να κάνω εδώ σήμερα μια τυπική ομιλία και δεν θα σας μιλήσω στα λίγα σχόλια που έχω να κάνω ως ακαδημαϊκός δάσκαλος. Θα σας μιλήσω περισσότερο βιωματικά τουλάχιστον στο πρώτο μέρος των σχολίων, όπως βίωσα εγώ το έργο του Γιάννου Κρανιδιώτη με αναφορά στην ένταξη της Κύπρου στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Σ' ένα δεύτερο μέρος θα πω ορισμένα σχόλια γύρω από την προοπτική της Ευρωπαϊκής Ένωσης και την θέση της Κύπρου αλλά και της Ελλάδας μέσα στο Ευρωπαϊκό σύστημα, αν και σε μεγάλο βαθμό νομίζω ότι ο Χρίστος Στυλιανίδης έχει πει την ουσία των πραγμάτων.

Πρώτα απ' όλα να πω, να ξεκινήσω λέγοντας ότι τον Γιάννο τον Κρανιδιώτη τον γνώριζα πριν έλθει στο Υπουργείο Εξωτερικών. Ήλθε το 1981 και από τότε πράγματι δεθήκαμε πάρα πολύ στενά. Τολμώ να πω ότι πράγματι υπήρξα ίσως ο πιο στενός του συνεργάτης που σε μια σειρά από πράγματα συμπορευτήκαμε. Ο Γιάννος Κρανιδιώτης είχε χαρίσματα τα οποία είναι σπάνια για έναν πολιτικό. Ήταν οραματιστής, είχε ένα όραμα και για την Ευρώπη και για την Κύπρο και για την Ελλάδα. Αλλά ήταν ταυτόχρονα και πραγματιστής, ήταν ρεαλιστής γιατί ξέρετε ο οραματιστής μερικές φορές κινδυνεύει να γίνει όμηρος του οράματος του, να μην μπορεί να δει την πραγματικότητα. Νομίζω ότι ο Γκ. Σρέντερ είχε πει ότι όταν ακούω κάποιον που μου λέει ότι έχει απλά και μόνο ένα όραμα του λέω ότι, ίσως είναι ανάγκη να δει έναν ψυχίατρο. Θα πρέπει να είναι ταυτόχρονα και πραγματιστής. Και ο Γιάννος συνδύαζε το όραμα με το ρεαλισμό, με το να είναι πραγματιστής.

Ήταν αποφασιστικός, επέμενε σε αποφάσεις αλλά ήταν και ευέλικτος. Ήξερε ότι μια απόφαση για να υιοθετηθεί, χρειάζεται και η ευελιξία που επιτρέπει τους συμβιβασμούς. Γιατί χωρίς αυτή την ευελιξία και τους συμβιβασμούς δεν φθάνεις ποτέ σε ένα αποτέλεσμα. Ήταν ιδεολόγος, αλλά ήταν και συναινετικός.. Και βεβαίως ήταν μεγάλος

πατριώτης γιατί αγαπούσε αυτή την χώρα , την Κύπρο, βαθιά όπως αγαπούσε και την Ελλάδα, αγαπούσε και την Ευρώπη. Αλλά δεν ήταν εθνικιστής. Ήταν Ευρωπαίος, Έλληνας, Κύπριος πατριώτης. Και αυτά ήταν τα χαρίσματα του, τα χαρίσματα που του επέτρεψαν να καταγράψει αυτό το μεγάλο έργο που κατέγραψε.

Θέλω λοιπόν να πω ορισμένα σχόλια για το ρόλο του αυτό όπως τον έζησα από την οπτική των Αθηνών. Κατ' αρχήν θα έλεγα ότι τρεις ήταν οι σημαντικοί παράγοντες που επέτρεψαν την ένταξη της Κύπρου στην ΕΕ.

Πρώτα απ' όλα το γεγονός της παρουσίας, της συμμετοχής της Ελλάδας στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Γιατί χωρίς τη συμμετοχή φοβάμαι ότι δεν θα συζητούσαμε για την ένταξη της Κύπρου. Προφανώς η συμμετοχή της Ελλάδας ήταν μια αναγκαία αλλά όχι επαρκής προϋπόθεση.

Δεύτερον η παρουσία του Γιάννου Κρανιδιώτη στους μηχανισμούς λήψης αποφάσεων ιδιαίτερα δίπλα στον Κώστα Σημίτη.

Και βεβαίως ο ρόλος του Κώστα Σημίτη που είχε τη στρατηγική και σχέδιο για το πως θα μπορούσε να προχωρήσει η ένταξη της Κύπρου στις δύσκολες στιγμές. Και προχώρησε.

Αυτά από πλευράς Αθηνών αλλά νομίζω ότι θα ήτανε άδικο αν δεν ανέφερα τουλάχιστον δύο-τρία ονόματα στην Κύπρο που έπαιξαν τον κύριο ρόλο για την ένταξη. Και τα ονόματα αυτά είναι πρώτα απ' όλα ο Γιώργος Βασιλείου τόσο ως πρόεδρος όσο και ως άνθρωπος που διαπραγματεύτηκε την ένταξη. Ο Γλαύκος Κληρίδης με τη σοφία του και το ρεαλισμό του να παίρνει τις αποφάσεις. Και βεβαίως ο Χρίστος Στυλιανίδης.

Ας δούμε λοιπόν όσο πιο συνοπτικά γίνεται το ρόλο του Γιάννου Κρανιδιώτη. Πρέπει να ξεκινήσω λέγοντας ότι για πρώτη φορά συζητήσαμε για το θέμα της ένταξης της Κύπρου το 1985. Τότε έγινε η πρώτη συζήτηση για το ενδεχόμενο ένταξης της Κύπρου στην Ευρωπαϊκή Ένωση στο πλαίσιο της διαπραγμάτευσης της Ενιαίας Ευρωπαϊκής Πράξης. Τότε συζητήσαμε για πρώτη φορά και αποφασίσαμε με τη συγκατάθεση του τότε Υπουργού για Ευρωπαϊκά θέματα, του Θόδωρου Πάγκαλου, να διερευνήσουμε την διαδικασία, τις δυνατότητες και τις προοπτικές για το πώς θα μπορούσαμε να προχωρήσουμε. Και θέσαμε ως ένα πρώτο βήμα την ολοκλήρωση της Τελωνειακής Ένωσης Ευρωπαϊκής Ένωσης- Κύπρου η οποία είχε καθυστερήσει.

Δεν θέλω να μπω σ' αυτές τις λεπτομέρειες, αλλά πέρα απ' αυτό το βήμα θελήσαμε να πάμε και να διερευνήσουμε την προοπτική και τις δυνατότητες ένταξης. Και θυμάμαι λοιπόν ότι γράψαμε το πρώτο σημείωμα τον Ιανουάριο του 1986. Εάν η μνήμη μου δεν με απατά το Φεβρουάριο του 1986 είχαμε μια πρώτη σύσκεψη όχι πολιτικού χαρακτήρα ήταν ένα είδος brainstorming εδώ στη Λευκωσία για την ένταξη της Κύπρου. Συμμετείχαν, μεταξύ άλλων, ο Γιάννος Κρανιδιώτης, ο Χρήστος Ροζάκης, ο αείμνηστος Αργύρης Φατούρος και ο ομιλών από πλευράς Αθηνών και μια σειρά από προσωπικότητες από την Κύπρο. Το συμπέρασμα ήταν τότε, από κυπριακής πλευράς, ότι η Κύπρος δεν θα έπρεπε να ενταχθεί στην Ευρωπαϊκή Ένωση, ότι δεν συνέφερε την Κύπρο η ένταξη στην Ευρωπαϊκή Ένωση.

Να μου επιτρέψετε να αποφύγουμε αυτή τη στιγμή την ονοματολογία, την αναφορά σε συγκεκριμένα ονόματα που συμμετείχαν από Κυπριακής πλευράς για να μην μπούμε και στο γνωστό παιχνίδι του blame game, αλλά πάντως αυτή ήταν η κατάληξη. Μεταξύ των επιχειρημάτων εναντίον της ένταξης που ακούστηκαν τότε ήταν: πρώτον ότι το ενδεχόμενο της ένταξης άφηνε στην Κύπρο εκτός Κινήματος Αδεσμεύτων, πράγμα το

οποίο θα αποτελούσε πολιτικό πλήγμα, δεύτερον υπήρχε μια άποψη κάπως πιο ακραία που έλεγε ότι η ένταξη θα οδηγούσε την Κύπρο στο ΝΑΤΟ, το οποίο ήταν επίσης ένα θέμα, και μια τρίτη άποψη έλεγε ότι θα επηρεάζονταν αρνητικά οι εμπορικές σχέσεις με τη Ρωσία. Αλλά πάντως αυτή ήταν η κατάληξη του brainstorming. Τονίζω ότι δεν ήταν πολιτική σύσκεψη, δεν ήταν μεταξύ αντιπροσωπειών Ελλάδος- Κύπρου. Ήταν ένα brainstorming, μια κλειστή συνάντηση ανταλλαγής απόψεων. Αυτή ήταν η κατάληξη της εν λόγω συνάντησης που βεβαίως ήταν εξόχως απογοητευτική και λίγο σοκαριστική για τον ίδιο τον Γιάννο Κρανιδιώτη, ο οποίος πίστευε ότι θα υπήρχαν αντίθετες απόψεις αλλά όχι τόσο πολύ ισχυρές.

Επομένως θα έπρεπε να εργαστούμε (κυρίως ο Γ. Κρανιδιώτης) για να αναγνωριστεί πρώτ απ' όλα η αναγκαιότητα της ένταξης για πάρα πολλούς λόγους. Μεταξύ άλλων, διότι κορυφαία προτεραιότητα του Γιάννου Κρανιδιώτη ήταν ότι έβλεπε την Κύπρο ευρύτερα, έβλεπε την μεγάλη εικόνα. Και έβλεπε ότι η ένταξη θα λειτουργούσε ως ο καταλύτης για την επίλυση του κυπριακού προβλήματος. Επομένως χρειάστηκε μια πολύ έντονη προσπάθεια. Νομίζω όμως ότι η εκλογή του Γιώργου του Βασιλείου ως Προέδρου το 1988 ήταν η ιστορική στιγμή που άλλαξε την προσέγγιση, την προσέγγιση υπέρ της ένταξης. Οφείλω εδώ να αναφέρω ότι η άποψη που είχαμε στην Αθήνα ήταν ότι η αίτηση

θα έπρεπε να υποβληθεί το 1988 στην διάρκεια της δεύτερης Ελληνικής προεδρίας (δεύτερο εξάμηνο 1988).

Ο Ανδρέας Παπανδρέου δεν ήταν ιδιαίτερα ευαίσθητος υπέρ της ένταξης, επιτρέψτε μου να πω, επειδή αυτή τη στιγμή θέλουμε να πούμε ορισμένες αλήθειες. Ο Ανδρέας Παπανδρέου ουδέποτε ήταν ενθουσιώδης υποστηρικτής της ένταξης. Η ένταξη ήταν υπόθεση του Γιάννου Κρανιδιώτη την οποία αποδέχθηκε ο Θεόδωρος Πάγκαλος και αφού την αποδέχθηκε την «αγκάλιασε» ενθουσιωδώς, είναι γεγονός αυτό, αλλά όχι ο Ανδρέας Παπανδρέου. Πιέσαμε για να γίνει η υποβολή της αίτησης στην δεύτερη ελληνική προεδρία το 1988 με μια σειρά από επιχειρήματα στην επιστολή που έστειλε ο Θεόδωρος Πάγκαλος προς τον Γ. Ιακώβου ως Υπουργό Εξωτερικών της Κύπρου τον Σεπτέμβριο του 1988. Την επιστολή αυτή επεξεργαστήκαμε με τον Γιάννο Κρανιδιώτη.

Για λόγους που δεν μας επιτρέπει ο χρόνος αυτή τη στιγμή να αναφέρουμε, ο Πρόεδρος Βασιλείου έκρινε (και ορθώς ίσως) ότι η αίτηση θα έπρεπε να υποβληθεί αργότερα. Και βεβαίως υποβλήθηκε τον Ιούλιο του 1990. Η αίτηση έγινε αποδεκτή από το Συμβούλιο. Ο Ζ. Ντελόρ ως Πρόεδρος της Επιτροπής την χαιρέτισε ως κίνηση «που οδηγεί όχι μόνο στην ένταξη αλλά και στην επίλυση του Κυπριακού προβλήματος».

Στη συνέχεια η Ευρωπαϊκή Επιτροπή θα έπρεπε- όπως γίνεται πάντοτε- να εκδώσει τη Γνώμη (opinion) πάνω στην αίτηση. Η Γνώμη όμως της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, η οποία όντως εκδόθηκε το 1993, ήταν «μια στο καρφί και μια στο πέταλο». Με άλλα λόγια έλεγε, ναι αποδεχόμαστε την αίτηση αλλά χωρίς την επίλυση του προβλήματος η Κύπρος δεν μπορεί να γίνει αποδεκτή. Θα περιμένουμε επομένως (διότι τότε υπήρχαν εξελίξεις στις διαπραγματεύσεις) και θα επανεξετάσουμε την αίτηση τον Ιανουάριο του 1995.

Ουσιαστικά η Ευρωπαϊκή Επιτροπή έλεγε ότι αν δεν επιλυθεί το πρόβλημα δεν μπορούμε καν να ξεκινήσουμε διαπραγματεύσεις. Άρα θα έπρεπε να ξεπεράσουμε το πρώτο εμπόδιο. Έτσι ενώ το πρώτο στρατηγικό σημείο ήταν να γίνει αποδεκτή η αναγκαιότητα της υποβολής της αίτησης για την ένταξη, το δεύτερο ήταν να ξεπεραστεί η αρνητική Γνώμη της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Και το ξεπέρασμα της Ευρωπαϊκής Επιτροπής δεν είναι εύκολη ιστορία. Δύο φορές ξεπεράστηκε μόνο η Γνώμη της Ευρωπαϊκής Επιτροπής,

μια στην περίπτωση της Ελλάδας και μια στην περίπτωση της Κύπρου. Σε καμία άλλη περίπτωση δεν ξεπεράστηκε. Στην Ελληνική περίπτωση τον Ιανουάριο του 1976 είπε, ναι, αλλά ξέρετε πρέπει προηγουμένως να επιλύσετε μια σειρά από προβλήματα. Άν δεν τα επιλύσετε δεν ξεκινάτε διαπραγματεύσεις. Ο Καραμανλής τότε φώναξε τους εννέα πρέσβεις των χωρών και τους είπε διάφορα επιχειρήματα και ξεκίνησαν οι διαπραγματεύσεις στις 9 Φεβρουαρίου 1976.

Στην περίπτωση της Κύπρου όμως η ιδέα του Γιάννου Κρανιδιώτη ήταν η στρατηγική των διασυνδέσεων. Έτσι στο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο της Κέρκυρας το 1994 προσπαθήσαμε και ενσωματώσαμε την φράση η οποία έλεγε ότι «το επόμενο στάδιο της διεύρυνσης της Ευρωπαϊκής Ένωσης θα συμπεριλάβει την Κύπρο και την Μάλτα» η οποία λίγες μέρες μετά την Κύπρο υπέβαλε επίσης αίτηση. Ξεπεράσαμε έτσι την αρνητική Γνώμη της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Αλλά αυτό δεν ήταν αρκετό. Έπρεπε να πάμε πολύ πιο πέρα.

Το επόμενο στάδιο ήταν η διασύνδεση που κάναμε (ως αποκλειστικό έργο του Γ. Κρανιδιώτη) με την Τελωνειακή Ένωση Ευρωπαϊκής Ένωσης- Τουρκίας ως το δεύτερο στάδιο της Συμωνίας Σύνδεσης/ Association Agreement. Με την επιστολή που έστειλε στο Γάλλο υπουργό Εξωτερικών Α. Ζιπέ (το σχέδιο Κρανιδιώτη-Ζιπέ, όπως είναι γνωστό), ουσιαστικά αποφασίστηκε ότι η έναρξη διαπραγματεύσεων με την Κύπρο θα γίνει 6 μήνες μετά το τέλος της Διακυβερνητικής Διάσκεψης για την Συνθήκη του Άμστερνταμ. Αυτό ήτανε. Και φυσικά το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο του Λουξεμβούργου αποφάσισε οι διαπραγματεύσεις να ξεκινήσουν το Μάρτιο του 1998. Εκεί ανέκυψε το θέμα το οποίο ο αγαπητός μου ο Χρίστος Στυλιανίδης μνημόνευσε - η συμμετοχή των Τουρκοκυπρίων στη διαπραγμάτευση - και πώς θα έπρεπε να βρεθεί η φόρμουλα για τη συμμετοχής τους.

Οι διαπραγματεύσεις ξεκίνησαν όντως το Μάρτιο 1988 αλλά οφείλω να ομολογήσω ότι ουσιαστικά καμία χώρα δεν ήθελε την ένταξη της Κύπρου. Το Ηνωμένο Βασίλειο έλεγε ρητορικά ότι την ήθελε αλλά αν κάποιος έψαχνε λίγο από κάτω ούτε το Ηνωμένο Βασίλειο ήταν ιδιαίτερα ευνοϊκό. Το κύριο επιχείρημα ήταν ότι χωρίς την επίλυση του Κυπριακού προβλήματος δεν μπορούσε να ενταχθεί η Κύπρος. Άρα έπρεπε εδώ να ξεμπλοκάρουμε, να ξεπεράσουμε αυτό το επιχείρημα διότι αυτό ουσιαστικά παραχωρούσε ένα de facto veto στην Τουρκία, καθώς εκτιμάτο ότι η Τουρκία θα ήταν ο

παράγων που δεν θα επέτρεπε την επίλυση και αυτό δεν θα ήταν επιτρεπτό να γίνει από το θεσμικό σύστημα της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Δρομολογήσαμε επομένως μια στρατηγική ακύρωσης αυτής της εμπλοκής.

Να τονίσω εδώ ότι στο μεταξύ, από το 1996, είχε ξεκινήσει μια διαδικασία για την αναβίωση των σχέσεων Ευρωπαϊκής Ένωσης- Τουρκίας. Να υπενθυμίσω επίσης ότι το 1987 η Τουρκία υπέβαλε αίτηση ένταξης. Εκεί γύρω στο 1998-99 και μετά την έναρξη των διαπραγματεύσεων με την Κύπρο και τις χώρες της Ανατολικής Ευρώπης η χώρα που επέμενε φορτικά για την ένταξη της Τουρκίας ήταν η Γαλλία. Ο πρόεδρος Ζ. Σιράκ επέμενε ότι έπρεπε οπωσδήποτε να αρχίσουν οι διαπραγματεύσεις. Και για να αξιοποιήσουμε αυτή τη στάση κάναμε διαδοχικές συσκέψεις υπό τον Κώστα Σημίτη για το πώς θα έπρεπε να προχωρήσουμε. Και καταλήξαμε σ' ένα στρατηγικό σχέδιο.

Εκτιμήσαμε ότι δεν έπρεπε, δεν εξυπηρετούσε τα ελληνικά συμφέροντα, δεν εξυπηρετούσε τα ευρύτερα συμφέροντα της περιοχής η Ελλάδα να στέκεται και να λέει ένα στεγνό όχι στην ένταξη της Τουρκίας. Επομένως θα έπρεπε να αναπροσαρμόσουμε την πολιτική μας. Αλλά θα έπρεπε να την αναπροσαρμόσουμε με προϋποθέσεις συγκεκριμένες και για την Κύπρο και για την Ελλάδα.

Και εδώ πρέπει να πω και πάλι κάτι το οποίο δεν είναι ευρύτερα γνωστό διότι ο χρόνος έπαιξε ένα ειρωνικό παιχνίδι. Να πώς ο ρόλος του Γιάννου Κρανιδιώτη υπήρξε καταλυτικός για τις αποφάσεις του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου του Ελσίνκι, το Δεκέμβριο 1999. Δεν ήταν βεβαίως στο Ελσίνκι ο Γιάννος Κρανιδιώτης, αλλά η φόρμουλα που αποφασίστηκε έγινε ουσιαστικώς μεταξύ Γιάννου Κρανιδιώτη και Γιόσκα Φίσερ, του υπουργού Εξωτερικών της Γερμανίας. Συγκεκριμένα, την Παρασκευή 10 Σεπτεμβρίου 1999 πήγαμε με το Γιάννο Κρανιδιώτη στο Βερολίνο και περάσαμε το Σαββατοκυριακό 11 και 12 Σεπτεμβρίου στο σπίτι του Γιόσκα Φίσερ, όχι στο Υπουργείο. Ήταν εκεί ο Γιάννος Κρανιδιώτης, ο Λουκάς Τσίλας ο οποίος ήταν Μόνιμος Αντιπρόσωπος τότε στις Βρυξέλλες (ΜΑΕΕ) και ο Δημήτρης Νεζερίτης, ο πρέσβης στην Γερμανία. Εκεί συμφωνήσαμε την φόρμουλα. Τα αναφέρω αυτά διότι δεν είναι γνωστά. Στις 13 είχε Συμβούλιο Γενικών Υποθέσεων και πήγαμε στις Βρυξέλλες. Στις 13 το βράδυ με το γνωστό Falcon γυρίζαμε στην Αθήνα και εκεί πάνω στο Falcon αποφασίστηκε την επομένη, Τρίτη

14 Σεπτεμβρίου, ο Γιάννος να πάει στη Βαλκανική διάσκεψη στο Βουκουρέστι. Μου είπε τότε «Τάκη θα πάμε παρέα, θα είναι ο Νίκος ο γιος μου για να συζητήσουμε και μια σειρά από θέματα. Θα φύγουμε αύριο στις 12 η ώρα». Ωστόσο την Τρίτη 14 Σεπτεμβρίου πραγματοποιούσε επίσκεψη στην Αθήνα ο Γλαύκος Κληρίδης και αποφασίστηκε να αναβληθεί η αναχώρηση για το απόγευμα.

Υπενθυμίζω αυτές τις λεπτομέρειες γιατί έχουν κάποιο βιωματικό χαρακτήρα. Εγώ δεν πήγα τελικά σ' αυτό το μοιραίο ταξίδι γιατί είχα ορισμένες πανεπιστημιακές υποχρεώσεις στην Αθήνα. Η τραγική κατάληξη του ταξιδιού αυτού είναι γνωστή.

Αλλά η φόρμουλα απεμπλοκής που αποφασίσαμε ήταν αυτή που ο ίδιος ο Γ. Φίσερ ανέλαβε «να πουλήσει» στους υπόλοιπους εταίρους. Οπωσδήποτε η φόρμουλα αυτή ήταν επεξεργασία βασικά του αείμνηστου, του πολύ σημαντικού ανθρώπου, του Νίκου Θέμελη, του Γιάννου Κρανιδιώτη με συμμετοχή του Χρίστου Ροζάκη, του ομιλούντος και κάποιων άλλων. Ο Γιώργος Βασιλείου γράφει στο βιβλίο του ότι το «Ελσίνκι» ήταν το μεγάλο βήμα για την ένταξη της Κύπρου. Και πράγματι ήταν το μεγάλο βήμα. Η απόφαση του «Ελσίνκι» ουσιαστικά προέβλεπε τρία πράγματα:

Πρώτον, αναγνώριζε επισήμως την Τουρκία ως υποψήφια χώρα (candidate country), δεύτερον προέβλεπε ένα μηχανισμό επίλυσης των Ελληνοτουρκικών διαφορών με ενδεχόμενο παραπομπής στο Διεθνές Δικαστήριο και τρίτον προέβλεπε ότι η Κύπρος θα μπορούσε να ενταχθεί χωρίς την προηγούμενη επίλυση του Κυπριακού. Και αυτό ήταν το καταλυτικό στοιχείο για την ένταξη.

Ωστόσο σε όλες τις συνομιλίες που είχαμε με τους εταίρους μας η πεποίθηση ήταν ότι βεβαίως η μη επίλυση θα είναι ευθύνη της άλλης πλευράς, της Τουρκοκυπριακής και Τουρκίας. Δεν μπορούσαν ποτέ να διανοηθούν ότι θα μπορούσε να υπάρξει μη επίλυση με δική μας, Κυπριακή ευθύνη. Αυτό ήταν αδιανόητο στις σκέψεις τους.

Βεβαίως το «Ελσίνκι» επέτρεψε στην Κύπρο να ενταχθεί. Χωρίς το «Ελσίνκι» δεν θα είχε ενταχθεί. Δεν οδήγησε όμως στην επίλυση των Ελληνοτουρκικών. Οφείλω όμως να είμαι έντιμος και να πω ότι η Ελλάδα επέλεξε να εγκαταλείψει το «Ελσίνκι» σε ότι αφορά τα Ελληνοτουρκικά. Ήταν ευθύνη της ελληνικής πλευράς. Αυτή είναι η αλήθεια διότι στις

αρχές του 2004 είχαμε φθάσει σ' ένα πακέτο το οποίο θα μπορούσε να οδηγήσει στη λύση. Αλλά το Μάρτιο του 2004 υπήρξε κυβερνητική αλλαγή, έφυγε ο Κ. Σημίτης, εγκαταλείφθηκε το «Ελσίνκι» από τη ΝΔ και δεν προχώρησε η επίλυση του προβλήματος.

Το δεύτερο σημείο έχει σχέση με την Τουρκία. Η Τουρκία ανακηρύχθηκε υποψήφια χώρα το 1999 και, ως γνωστόν, οι διαπραγματεύσεις ξεκίνησαν τον Οκτώβριο του 2005. Σ' αυτό το διάστημα η Τουρκία έκανε σημαντικά βήματα εκδημοκρατισμού και εξευρωπαϊσμού. Δεν έφθασε στο επιθυμητό επίπεδο, αλλά είχε εκπληρώσει ένα μέρος των σχετικών κριτηρίων, των γνωστών «κριτηρίων της Κοπεγχάγης». Αλλά η Ευρωπαϊκή Ένωση διέπραξε ένα στρατηγικό λάθος, κατά τη δική μου εκτίμηση. Το λάθος ήταν ότι το 2007 με πρωτοβουλία της Γαλλίας, του προέδρου Ν. Σαρκοζί, ουσιαστικώς πάγωσε τη διαπραγμάτευση. Παρά το γεγονός ότι ήταν η χώρα η οποία έδινε την μάχη πριν για να ανοίξει η ενταξιακή διαδικασία, πάγωσε τη διαπραγμάτευση.

Εάν κανείς συζητήσει με τους Γάλλους αντιλαμβάνεται το βασικό λόγο. Πολλοί είναι οι λόγοι αλλά κυρίως ένας πρωταρχικός: η Γαλλία ποτέ δεν θα δεχθεί μια χώρα στην Ευρωπαϊκή Ένωση που πληθυσμιακά θα είναι ισχυρότερη από την ίδια. . Πάρα πολύ απλά. Το πάγωμα υπήρξε στρατηγικό λάθος από πολλές πλευρές. Πρώτον, η εκτροπή της Τουρκίας προς τον αντιδημοκρατικό δρόμο και η «απογείωση» Ερτογάν στις αυταρχικές, μισαλλόδοξες προσεγγίσεις, ουσιαστικά ξεκινάει από το 2007. Ενώ αν είχαν συνεχιστεί οι διαπραγματεύσεις, υπό την προϋπόθεση ότι θα είχαν εκπληρωθεί τα κριτήρια, και όχι εν λευκώ, η Τουρκία θα μπορούσε ενδεχομένως να είναι μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης και να ήταν μια διαφορετική Τουρκία. Άλλωστε τον Οκτώβριο 2005 ξεκίνησαν οι διαπραγματεύσεις και με την Κροατία. Η Κροατία εντάχθηκε το 2013, αν και βεβαίως δεν είναι τα ίδια μεγέθη.

Θα πρέπει όμως να τονίσω αυτό που αφορά ειδικότερα την Κύπρο. Η προσδοκία του Γ. Κρανιδιώτη ήταν ότι με την ένταξη θα είχαμε και την επίλυση του Κυπριακού προβλήματος. Αυτή ήταν η προσδοκία του, αυτό ήταν το όνειρο του και αυτή ήταν η φιλοδοξία του. Και φυσικά όλοι γνωρίζουμε ότι η μεν ένταξη έγινε, αλλά η επίλυση δεν έγινε. Συζητώντας αργότερα σε ακαδημαϊκό φόρουμ με το Γιόσκα Φίσερ πάνω στο θέμα,

είπε ότι «κάναμε ορισμένα μεγάλα και στρατηγικά λάθη. Ένα απ' αυτά ήταν ότι επικυρώσαμε την ένταξη της Κύπρου πριν το δημοψήφισμα του 2004. Έπρεπε να είχαμε κρατήσει την επικύρωση για λίγο. Και τότε το αποτέλεσμα θα ήταν ίσως διαφορετικό».

Την ίδια άποψη εξέφρασαν και μια σειρά άλλοι αξιωματούχοι, μεταξύ άλλων ο Ντέιβιντ Χάνι. Ξέρω ότι δεν είναι το πρόσωπο που λατρεύετε ιδιαίτερα, αλλά εν πάση περιπτώσει αυτή ήταν η άποψή του.

Θέλω να πω και κάτι γενικότερο. Προσωπικά είμαι πολύ εναντίον των δημοψηφισμάτων. Δεν πιστεύω ότι το δημοψήφισμα είναι ο κατάλληλος τρόπος για να λαμβάνονται αποφάσεις παρά μόνο όταν έχετε ένα πολύ απλό ερώτημα που δεν απαιτεί την ανάγνωση περίπλοκου κειμένου. Το να θέτετε κείμενο συνθήκης, συντάγματος ή οτιδήποτε για επικύρωση είναι καταστροφή. Διότι αν κάποιος πιστεύει ότι ένα σύνταγμα όπως το ευρωπαϊκό σύνταγμα μπορεί να το καταλάβει ο μέσος πολίτης, προφανώς αυταπατάται. Εγώ έχω γράψει μέρος του Ευρωπαϊκού Συντάγματος με τα χέρια μου, αλλά αν μου ρωτήσετε εάν το καταλαβαίνω πλήρως όλο θα σας πω, «όχι, δεν το καταλαβαίνω». Τότε πώς έχει κάποιος την αξίωση από το μέσο πολίτη να καταλάβει ένα κείμενο ή μια περίπλοκη συνθήκη; Επομένως ο πολίτης δεν θα αποφασίσει πάνω στο ερώτημα, θα αποφασίσει πάνω σε κάτι εντελώς διαφορετικό. Αυτό έγινε στην περίπτωση της Γαλλίας με την καταψήφιση του Συντάγματος. Επειδή δεν ήθελαν τη διεύρυνση της Ένωσης («σύνδρομο Πολωνού υδραυλικού») καταψήφισαν το Σύνταγμα!

Το θέμα του δημοψηφίσματος για την αποχώρηση του Ην. Βασιλείου από τη Ένωση (Brexit) είναι ένα διαφορετικής τάξης ζήτημα. Το ερώτημα είναι σαφές: «μέσα ή έξω από την Ένωση». Μπορεί να απαντηθεί, αν και γι' αυτό ελέχθησαν τερατώδη ψέμματα και επεκράτησαν λαϊκιστικές προσεγγίσεις. Αλλά Συνθήκες, Συντάγματα ή ερωτήματα του τύπου εάν συμφωνείτε με το preliminary debt sustainability analysis, όπως ετέθη στο ελληνικό δημοψήφισμα του 2015, δεν μπορούν να τίθενται σε δημοψηφισματική απόφαση. Γι' αυτό υπάρχει η αντιπροσωπευτική δημοκρατία. Γιατί σημαντικές αποφάσεις θα πρέπει να λαμβάνονται με τρόπο ορθολογικό, νηφάλιο, μέσα από συζητήσεις, στα αντιπροσωπευτικά σώματα. Πάρα πολύ απλά. Αλλά εάν καταφύγετε σε

δημοψήφισμα, τότε τουλάχιστον προετοιμάστε με σωστή και ορθολογική ενημέρωση την κοινή γνώμη. Κάτι το οποίο είναι πάρα πολύ σημαντικό.

Τί έγινε στη συνέχεια; Βεβαίως το Κυπριακό δεν επιλύθηκε αλλά οφείλω να πω ότι ευθύνες για τη μη επίλυση φέρουν όλοι, αν και σε διαφορετικό βαθμό. Η ευθύνη της Άγκυρας είναι πολύ μεγαλύτερη αλλά δεν σημαίνει ότι οι άλλοι είναι αθώοι. Αλλά πάντως η εκτίμησή μου είναι ότι Εμείς, κι όταν λέω εμείς εννοώ Κύπριοι, η Λευκωσία, δεν αξιοποίησε με ευρηματικό, δυναμικό και δημιουργικό τρόπο τη συμμετοχή της Κύπρου στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Αντιθέτως, σε κάποιο βαθμό συνέβαλε στο να περιπλέξει τα πράγματα. Εάν την είχε αξιοποιήσει, θα μπορούσε ενδεχομένως να είχε ένα διαφορετικό αποτέλεσμα. Δεν το έκανε, για πάρα πολλούς λόγους που δεν είναι της στιγμής να αναλύσουμε. Αλλά έστω και αυτή τη στιγμή, τώρα την έσχατη στιγμή και ενόψει της «νέας Γενεύης» στις 28 Ιουνίου 2017, νομίζω μπορεί και πρέπει να αξιοποιήσει την Ένωση, τη θεσμική της έκφραση. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή θέλει να διαδραματίσει ρόλο ευεργετικό και υποπτεύομαι το ρόλο του Χρίστου Στυλιανίδη προς αυτή την κατεύθυνση αλλά πάντως η ευκαιρία της 28^{ης} Ιουνίου εύχομαι να οδηγήσει σε θετικό αποτέλεσμα.

Η Κατάσταση της ΕΕ

Τώρα θα ήθελα να πω απλώς δύο λέξεις για τη προοπτική της Ευρώπης. Νομίζω ο Χρίστος ο Στυλιανίδης τοποθέτησε το θέμα με ρεαλισμό και στις σωστές παραμέτρους. Δεν υπάρχει αμφιβολία ότι η Ευρωπαϊκή Ένωση βρίσκεται σε μια δύσκολη στιγμή, αλλά η αίσθησή μου είναι ότι έχουμε ξεπεράσει ίσως την οξύτερη φάση της υπαρξιακής κρίσης. Εάν συζητούσαμε 3 μήνες πριν φοβάμαι ότι όλοι θα λέγαμε ότι ενδεχομένως μετά από 3-4 μήνες να μην υπάρχει Ευρωπαϊκή Ένωση διότι το φάσμα της ανόδου στην εξουσία της Μαρίν Λεπέν στη Γαλλία οδηγούσε στις πλέον εφιαλτικές σκέψεις. Άρα έχουμε ξεπεράσει την υπαρξιακή κρίση. Έχουμε ξεπεράσει όμως τα προβλήματα; Όχι βέβαια. Δεν τα έχουμε ξεπεράσει. Έχουμε μια σειρά από προβλήματα, προκλήσεις, είτε πρόκειται για την οικονομική κρίση είτε πρόκειται για την τρομοκρατία, είτε πρόκειται για το προσφυγικό, για το μεταναστευτικό, είτε πρόκειται για την περιφερειακή

αστάθεια, είτε πρόκειται για τον αμφιλεγόμενο, το λέω επιεικώς, ρόλο της Ρωσίας. Είναι τεράστιες κρίσεις που πρέπει να αντιμετωπίσει η Ευρωπαϊκή Ένωση και οι χώρες-μέλη.

Πώς αντιμετωπίζονται αυτές οι κρίσεις; Αντιμετωπίζονται με λιγότερη Ευρώπη ή με περισσότερη Ευρώπη; Και αντιμετωπίζονται με την επιστροφή στο εθνικό κράτος; Η απάντηση είναι ότι αυτό αποτελεί μια παραίτηση, κανένα εθνικό κράτος από μόνο του δεν μπορεί να αντιμετωπίσει αυτές τις τεράστιες προκλήσεις. Άρα και καθώς συζητάμε τη συμπλήρωση των 60 χρόνων ίδρυσης της ΕΕ, αυτό το οποίο χρειαζόμαστε είναι περισσότερη Ευρώπη. Όχι ως ένα ιδεολόγημα, όχι διότι είμαστε ιδεολόγοι υπέρ της Ευρώπης, αλλά γιατί είναι μια αναγκαιότητα η περισσότερη Ευρώπη για να αντιμετωπίσουμε τα προβλήματα. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή έχει καταθέσει τη Λευκή Βίβλο με πέντε διαφορετικά σενάρια. Η προσωπική μου άποψη, χωρίς να θέλω να μπω στις τεχνικές λεπτομέρειες, είναι ότι υπάρχει ένα σενάριο υπέρ της περισσότερης Ευρώπης, δηλαδή το 5^ο σενάριο της Λευκής Βίβλου αλλά είναι πολύ πιθανόν η περισσότερη Ευρώπη να μην έχει ως συνεπιβάτες όλους. Διότι άλλοι ενδεχομένως δεν θέλουν, κι άλλοι ενδεχομένως δεν μπορούν. Άρα θα έχουμε «διαφοροποιημένη ολοκλήρωση» ή πολλές ταχύτητες όπως αναφέρεται στην καθομιλουμένη. Ούτως ή άλλως, είμαστε στις πολλές ταχύτητες, είμαστε στη διαφοροποιημένη ολοκλήρωση.

Αλλά οτιδήποτε γίνει για τις πολλές ταχύτητες έχει σημασία να είναι «εντός των Συνθηκών» και όχι εκτός των Συνθηκών. Οι Συνθήκες παρέχουν τις δυνατότητες, η Συνθήκη της Λισαβόνας παρέχει τις δυνατότητες προκειμένου να προχωρήσουμε με διαφοροποιημένη ολοκλήρωση, ενισχυμένη συνεργασία, διαρθρωμένη συνεργασία στον τομέα της άμυνας. Θα προχωρήσουμε; Νομίζω θα προχωρήσουμε. Είναι πολύ σημαντικό αυτό το οποίο είπε πριν 2-3 εβδομάδες η Άγγελα Μέρκελ. Ότι «η Ευρώπη οφείλει να πάρει τη μοίρα της στα χέρια της», δεν γίνεται διαφορετικά. Θα προχωρήσουμε νομίζω σε τρεις τομείς τουλάχιστον. Όχι με ένα big-bang, όχι με μια, κατά κάποιο τρόπο θεαματική κίνηση, αυτά δεν γίνονται στην Ευρώπη. Θα προχωρήσουμε κάπως εξελικτικά στους τρεις τομείς, δηλαδή στην ολοκλήρωση της οικονομικής και της νομισματικής Ένωσης (ONE), στην αμυντική ενοποίηση που αυτή τη στιγμή είναι ένα μεγάλο αίτημα και η Ευρωπαϊκή Επιτροπή κατέθεσε το κείμενο προβληματισμού την προηγούμενη εβδομάδα, με τρία σενάρια όπου το τρίτο μιλάει για κοινή πολιτική και

κοινή άμυνα, και στον κοινωνικό τομέα που επίσης η Επιτροπή κατέθεσε σχετικές προτάσεις.

Θα προχωρήσουμε γιατί νομίζω υπάρχει μια ευνοϊκή συγκυρία, κατά κάποιο τρόπο οι πλανήτες έτσι ευθυγραμμίζονται... «ευρωπαϊκά». Πρώτον το Brexit οπωσδήποτε υπήρξε και είναι μια τραυματική εμπειρία για την Ευρωπαϊκή Ένωση. Αλλά το Brexit αυτή τη στιγμή συμβάλλει ενοποιητικά, οδηγεί σε περισσότερη ενοποίηση την Ευρώπη, σε μεγαλύτερη ενότητα. Και για να είμαι ειλικρινής δεν είμαι και τόσο βέβαιος ότι το Brexit τελικά θα γίνει. Οφείλει κανείς να είναι επιφυλακτικός ιδιαίτερα μετά τα τελευταία εκλογικά αποτελέσματα στη Βρετανία. Δεύτερον, τα εκλογικά αποτελέσματα κυρίως στη Γαλλία και η άνοδος Ε. Μακρόν αλλά και τα άλλα εκλογικά αποτελέσματα σε Αυστρία, Ολλανδία, Ιταλία (περιφερειακές εκλογές). Οι Ευρωπαϊκές δυνάμεις όπως σωστά τις ανέφερε ο Χρίστος Στυλιανίδης, όχι απλώς σκεπτικιστές, - το είναι κάποιος σκεπτικιστής δεν είναι τόσο κακό, η απόρριψη είναι το κακό - ηττήθηκαν, δεν έφθασαν στην εξουσία, δεν ηττήθηκαν πλήρως, οι τοξικές ιδέες υπάρχουν αλλά πάντως δεν πέρασαν στην εξουσία. Και η άνοδος Μακρόν είναι πολύ σημαντική. Ο Ε. Μακρόν είναι ο πλέον φιλοευρωπαίος πρόεδρος της 5^{ης} Γαλλικής Δημοκρατίας, με συγκεκριμένο σχέδιο, με συγκεκριμένες απόψεις «για το που πρέπει να πάει η Ευρώπη». Και μετά τις Γερμανικές εκλογές το Σεπτέμβριο είναι βέβαιο ότι θα υπάρξει η λειτουργία του άξονα Βερολίνο-Παρίσι με τη σύμπραξη όλων των άλλων προκειμένου να προχωρήσει η ενοποίηση. Ο τρίτος παράγων λέγεται Ντόναλντ Τραμπ ο οποίος μαζί με τον Β. Πούτιν συνεισφέρουν τα μέγιστα για την εμβάθυνση της Ευρωπαϊκής ενοποίησης. Και απ' αυτή την άποψη τους οφείλουμε χάριτες για το θετικό ρόλο που παίζουν για την εμβάθυνση της Ευρωπαϊκής ενοποίησης. Επομένως, με βήματα όχι θεαματικά θα προχωρήσουμε σε μια άλλη Ευρώπη και το καίριο ερώτημα που τίθεται είναι πού θα βρεθεί η Κύπρος και πού θα βρεθεί η Ελλάδα στη νέα Ευρώπη.

Νομίζω ορθώς τονίστηκε ότι ούτε η Κύπρος ούτε η Ελλάδα έχουν άλλες επιλογές. Η επιλογή είναι μια, συμμετοχή στην Ευρωπαϊκή Ένωση με ισχυρό ρόλο ως κανονικές χώρες μέσα στο σύστημα που να μπορούν να ασκήσουν επιρροή και να μπορούν να μεγιστοποιήσουν τα συμφέροντά τους. Οτιδήποτε άλλο δεν εξυπηρετεί τα συμφέροντα ούτε της Κύπρου ούτε της Ελλάδας. Νομίζω ότι αυτό θα πρέπει να είναι σαφές. Κάποτε

κάποιος Καρδινάλιος ρώτησε το Ν. Μακιαβέλι «τώρα που πας εκεί πάνω μήπως πρέπει να αποκηρύξεις το διάολο;». Του απάντησε «κοίταξε να δεις, όχι, γιατί είναι τώρα καιρός να κάνω άλλον έναν εχθρό;». Όσο αρνητικά κι αν βλέπουμε την Ευρωπαϊκή Ένωση, δεν έχουμε την επιλογή παρά να είμαστε εκεί μέσα και ειδικά η Κύπρος, για να είναι η γέφυρα με τον κόσμο της Μ. Ανατολής, ο οποίος είναι πιο ευαίσθητος από πλευράς αστάθειας. Αλλά για όλα αυτά θα πρέπει να προχωρήσει στην επίλυση του προβλήματος για την βιώσιμη, την δίκαιη λύση με βάση τις αρχές του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών, με βάση το Ευρωπαϊκό ενωσιακό κεκτημένο αλλά και με την ευελιξία εκείνη που χρειάζεται και που φέρνει αποτελέσματα, βλέποντας πάντοτε την μεγάλη εικόνα και έχοντας πάντοτε υπόψιν ότι οι μεγάλοι ηγέτες θα πρέπει πάντα να λαμβάνουν και τις μεγάλες αποφάσεις. Ο Ο. Τσώρτσιλ έλεγε ότι «ο μεγάλος πολιτικός, ο statesman, είναι αυτός ο οποίος θυσιάζεται για το γενικότερο καλό και για την ιστορική εκείνη στιγμή που απαιτεί να πάρει την μεγάλη απόφαση».

Το θέμα της ασφάλειας στην επίλυση του κυπριακού έχει πάρα πολλές τεχνικές πλευρές. Αλλά νομίζω ότι εάν αξιοποιηθεί όλο το πλέγμα της κοινής εξωτερικής πολιτικής, περιλαμβανομένης και της ρήτρας αμοιβαίας συνδρομής όπως είναι διατυπωμένη στο άρθρο 42.7 της Συνθήκης της Λισαβόνας, παρέχει αυτό το πλαίσιο. Και νομίζω ότι ήδη αναφέρθηκε ότι το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο την ερχόμενη εβδομάδα (22-23/6/2017) έχει στην ατζέντα του μεταξύ άλλων το θέμα ασφάλεια και άμυνα. Επομένως αποτελεί μια καλή ευκαιρία να διερευνηθούν ορισμένα πράγματα στο επίπεδο του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου.

Είναι μέρος της ατζέντα που μπορεί να τεθεί και επομένως η Ευρωπαϊκή Ένωση, η οποία, ούτως η άλλως, θα συμμετάσχει στη Διάσκεψη για την Κύπρο, βεβαίως με το ρόλο του παρατηρητή, να δούμε πώς ακριβώς μπορεί να διαδραματίσει αυτό τον ευεργετικό και

θετικό ρόλο. Δεν θέλω να μπω σε πάρα πολλές τεχνικές πτυχές αλλά υπάρχει ένα πλαίσιο πολύ περισσότερο που τώρα και η Ευρωπαϊκή Ένωση συζητάει για κοινή άμυνα. Με άλλα λόγια, η διαδικασία που ανοίγει σηματοδοτεί ότι η Ευρωπαϊκή Ένωση θέλει να διαδραματίσει

ευρύτερο ρόλο. Άλλωστε το λέει η ίδια η Επιτροπή, ότι «θέλουμε την κοινή άμυνα για την προστασία της ανεξαρτησίας των κρατών». Το αναφέρει ρητώς για solidarity, αλληλεγγύη και προστασία της ανεξαρτησίας των κρατών. Επομένως υπάρχουν όλες αυτές οι προϋποθέσεις και οι πρόνοιες προς αξιοποίηση (από πλευράς Λευκωσίας και όχι μόνο).

Σας ευχαριστώ πάρα πολύ.

ΣΚΕΠΤΙΚΟ ΒΡΑΒΕΥΣΗΣ

Λάρκος Λάρκου, Πρόεδρος Επιτροπής Βραβείου Πρωτοποριακής Δημιουργίας «Γιάννος Κρανιδιώτης»

Σκεπτικό απονομής του Βραβείου στον καθηγητή Π. Ιωακειμίδη για το 2016

Λευκωσία, 16 Ιουνίου 2017

Ο καθηγητής Ιωακειμίδης υπήρξε ο πιο στενός συνεργάτης του Γιάννου. Παρακολούθησε από κοντά όλη τη διπλωματική μάχη γύρω από την ένταξη της Κύπρου στην ΕΕ, συνέβαλε με δημιουργικό τρόπο στην τελική επιτυχία της.

Το σκεπτικό της βράβειυσής του συνδέεται με τη δυνατότητά του να παράγει ευρηματικές λύσεις μέσα σε συγκριμένους πολιτικούς συσχετισμούς. Ο καθηγητής μπορούσε να βλέπει πέρα από το συγκυριακό, να προτείνει εφικτές λύσεις, αυτές που βοηθούν στην πρόοδο των κοινωνιών. Και με τη δική του συμβολή, άλλαξε ο ρους της ιστορίας της Κύπρου.

Αυτό για εμάς, την Επιτροπή του Βραβείου, είναι ένας πλήρης λόγος για να του απονεμηθεί το Βραβείο «Γιάννος Κρανιδιώτης». Τι είναι πρωτοπορία; Να αλλάζεις τις προοπτικές μιας κοινωνίας, να της δίνεις τα ισχυρά εργαλεία για να αντιμετωπίζει τις κάθε φορά διαφορετικές προκλήσεις.

Ο Παναγιώτης Ιωακειμίδης με τα βιβλία του, την πυκνή αρθρογραφία του, τις δημόσιες παρεμβάσεις του, την πανεπιστημιακή του διαδρομή, τη δράση του ως εμπειρογνώμονα στο ελληνικό ΥΠΕΞ, τη συμμετοχή του σε ευρωπαϊκές διασκέψεις, την πολιτική του μάχη για την πρόοδο και την ανάπτυξη της Ελλάδας μέσα στο ευρωπαϊκό πλαίσιο, τη συνεπή προσπάθειά του για τον σοσιαλιστικό εκσυγχρονισμό, κέρδισε το σεβασμό από φίλους και αντιπάλους.

Γνωρίζω ότι πολλοί από διαφορετικά κόμματα ζητούν τη γνώμη του στα θέματα που αφορούν την ΕΕ γιατί γνωρίζουν ότι είναι άριστος γνώστης του αντικειμένου.

Σήμερα ελάχιστοι θυμούνται και εκτιμούν τους μεγάλους πρωταγωνιστές της ένταξης. Ελάχιστοι θυμούνται το Ελσίνκι 1, δηλαδή τη Συμφωνία της 6^{ης} Μαρτίου 1995. Ελάχιστοι αντιλαμβάνονται την ιστορική αλλαγή που συντελέστηκε στο Ελσίνκι το 1999. Πολλοί πιστεύουν ότι η ένταξη ήταν ένα νομοτελειακό γεγονός.

Αυτό συνιστά μια κανονική παραπλάνηση για να αποφύγουν μερικοί την στέρεη αλήθεια, ότι χωρίς τις μεγάλες επιτυχίες του 1995 και 1999 η Κύπρος θα ήταν, είτε στο Κίνημα των Αδεσμεύτων, είτε θα αναζητούσε ρυθμίσεις που υπήρχαν πριν το 1999.

Ο Γιάννος Κρανιδιώτης υπήρξε πρωτοπόρος στην παραγωγή πολιτικής, ήταν ένας οργανωτής πολιτικής κουλτούρας, ιδιαίτερα στα ζητήματα εξωτερικής πολιτικής. Υπήρξε πρωταγωνιστής στη διπλωματία των διασυνδέσεων. Οικοδομούσε ισορροπίες συμφερόντων, ώστε μέσα από τις διασυνδέσεις να προωθούνται οι κυπριακοί στόχοι. Ήταν σε θέση να συνεκτιμήσει τις προτεραιότητες, σε σχέση με το διεθνές περιβάλλον, να δημιουργήσει επωφελείς συσχετισμούς και εν τέλει να προωθήσει αποτελεσματικά τα συμφέροντα της Κύπρου και της Ελλάδας.

Το όραμα για μια Κύπρο ενταγμένη στην ευρωπαϊκή οικογένεια είχε τη δική του ξεχωριστή σφραγίδα. Το μεγάλο σχέδιο του Γιάννου Κρανιδιώτη είχε όνομα και περιεχόμενο. Το ονόμαζε σχέδιο για την ένταξη, ώστε η ΕΕ να γίνει ο καταλύτης της λύσης στο κυπριακό.

Το θεσμικό της πλαίσιο, οι θεμελιώδεις αξίες, η τεχνογνωσία στις συμβιβαστικές συμπεριφορές, η συμμετοχή μας στις προκλήσεις των ανοικτών συνόρων, το κοινό όραμα μπορεί να είναι το κυπριακό υλικό για την ανατροπή.

Η Κύπρος μπορεί να το αξιοποιήσει σε όλα τα κεφάλαια της διαπραγμάτευσης για την επίλυση του κυπριακού. Έτσι η Κύπρος μπορεί να γίνει ένα παράδειγμα ελευθερίας, ειρήνης και συνεργασίας.

Η Σύνοδος Κορυφής της ΕΕ την ερχόμενη εβδομάδα, σύμφωνα με τον Πρόεδρο Γιούνκερ, θα έχει στην ατζέντα της «τα θέματα ασφάλειας έναντι της τρομοκρατικής απειλής, την κοινή άμυνα της ΕΕ, τη μετανάστευση και το κλίμα». Επίσης «ότι η ΕΕ θα απαντήσει

με αποφασιστικότητα και με επίσπευση των συζητήσεων για την άμυνα στο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο».

Σημειώνω ότι, κατά μια μεγάλη σύμπτωση, στις 28 Ιουνίου θα έχουμε τη Γενεύη 2 για το κυπριακό. Αυτά τα δύο συνδέονται. Με την άσκηση της διπλωματίας των διασυνδέσεων μπορούμε την ανατροπή!

Με την οικοδόμηση ενός Συμφώνου Φιλίας και Συνεργασίας της ενωμένης Κύπρου με την ΕΕ, την Ελλάδα και την Τουρκία.

Με τη Δημιουργία ενός Συμφώνου Σύγκλισης και Σταθερότητας με εργαλείο το ευρώ για το σύνολο της κυπριακής οικονομίας.

Με το ξεπέρασμα της συμφωνίας εγγυήσεων του '60, με την αντικατάστασή της με μια «Συνθήκη Ασφάλειας» στην οποία θα αποκλείεται η χρήση ή η απειλή χρήσης βίας.

Ο ΟΗΕ και η ΕΕ μπορούν να παρέχουν τις ασφαλιστικές δικλίδες στη διαδικασία υλοποίησης της συμφωνίας.

Σημαντικό εργαλείο για την αλλαγή αυτή συνιστά η «Ρήτρα αμοιβαίας συνδρομής» στη Συνθήκη της Λισσαβόνας, εξέλιξη για την οποία ο καθηγητής Ιωακείμιδης συνέβαλε τα μέγιστα, και για την οποία, είμαι βέβαιος, θα μας μιλήσει πιο ύστερα.

Ο μεγάλος στοχαστής Άινστάιν εκτιμά ότι «τα μεγάλα προβλήματα που αντιμετωπίζουμε, δεν μπορούν να επιλυθούν με τον ίδιο τρόπο σκέψης που είχαμε όταν τα δημιουργήσαμε».

Η φράση αυτή «μιλά» ευθέως για τη σχέση Κύπρου-ΕΕ-κυπριακού. Είπε: με τον ίδιο τρόπο σκέψης θα έχουμε αδιέξοδο. Με διαφορετικό τρόπο μπορούμε να οικοδομήσουμε ένα κοινό όραμα για όλους τους κυπρίους.

Για να αλλάξεις τη φορά των πραγμάτων, πρέπει να το θέλεις, και, για να χρησιμοποιήσω μια φράση του καθηγητή Ιωακείμιδη, «πρέπει να το θέλεις πολύ».

Επιτρέψτε μου να υπογραμμίσω ότι ο καθηγητής Ιωακειμίδης με τη γνώση και το κύρος του θα μπορούσε να συμβάλει στις διαπραγματεύσεις για την επίλυση στο κυπριακό. Είναι ένα πολύτιμο κεφάλαιο για την Κύπρο.

Επιλογικά, θα ήθελα να ευχαριστήσω τα μέλη της Επιτροπής του Βραβείου Πρωτοποριακής Δημιουργίας «Γιάννος Κρανιδιώτης» για την προσφορά τους στις εργασίες της Επιτροπής: τον Π. Παύλου, τον Α. Στυλιανού, τον Α.Λυρίτσας, την Π. Καυκαρίδου, τον Μ. Καρατζιάς και τον Γ. Πιρίσιη.

ΧΑΙΡΕΤΙΣΜΟΙ

Κ. ΣΗΜΙΤΗΣ, ΠΡΩΗΝ ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ

Ο πρώην Πρωθυπουργός της Ελλάδας Κ. Σημίτης απηύθυνε τον παρακάτω χαιρετισμό στην εκδήλωση απονομής του βραβείου πρωτοποριακής δημιουργίας «Γιάννος Κρανιδιώτης» στον ομότιμο καθηγητή του Πανεπιστημίου Αθηνών Π.Κ. Ιωακειμίδη, εκδήλωση που έγινε στην Λευκωσία την Παρασκευή 16 Ιουνίου.

“Το βραβείο Πρωτοποριακής Δημιουργίας «Γιάννος Κρανιδιώτης» θα έλεγε κάποιος ότι θεσπίστηκε ειδικά για να τιμηθεί ο Παναγιώτης Ιωακειμίδης και να υποδηλωθεί η στενή, αρμονική, παραγωγική συνεργασία που είχε με τον Γιάννο Κρανιδιώτη. Και το λέω αυτό μετά λόγου γνώσεως, διότι αμφότεροι υπήρξαν στενοί συνεργάτες μου στα χρόνια της πρωθυπουργίας μου, σε ένα θέμα μάλιστα στο οποίο είχα αποδώσει ιδιαίτερη έμφαση – και που ήταν, η διαδικασία της διεύρυνσης και η ένταξη της Κύπρου στην Ευρωπαϊκή Ένωση.

Ο καθηγητής Ιωακειμίδης είναι ένας οξυδερκής αναλυτής κι ένας δημόσιος λειτουργός υψηλής ποιότητας, καθώς συνέβαλε σημαντικά με τις παρεμβάσεις του στη διαμόρφωση της νέας εξωτερικής και ευρωπαϊκής πολιτικής της Ελλάδας, που αναβάθμισε (εκείνη την περίοδο) τη διεθνή της θέση. Μαζί με τον Κρανιδιώτη και τον Θέμελη, σχεδίασαν, μεθόδευσαν και συντόνισαν την ευρωπαϊκή πορεία της Κύπρου, με τη γνωστή ευτυχή κατάληξη. Η συγκεκριμένη εξέλιξη σήμερα, ακριβώς επειδή είναι «δεδομένη», μοιάζει να αποκτά απομειωμένη σημασία – ιστορικά όμως, υπήρξε μια μεγάλη στρατηγική νίκη.

Εργατικός, επίμονος, απόλυτος γνώστης όλων των τεχνικών λεπτομερειών στα υπό συζήτηση θέματα, σχολαστικός στην εμβάθυνση της μελέτης του, ο Ιωακειμίδης προσέφερε πάντα την εγγύηση μιας σφαιρικής εποπτείας – τόσο των γεγονότων και της δυναμικής που δημιουργούσε η υπαγωγή τους στο πλαίσιο της δεδομένης συγκυρίας, όσο και των προοπτικών ή/και επιπτώσεων των προτεινόμενων κατευθύνσεων.

Διακριτικός και σεμνός, ο Ιωακειμίδης χαρακτηρίζεται από μια ελευθερία στη σκέψη, αναζητά τη μεγάλη εικόνα, τους ανοιχτούς ορίζοντες, έχει βαθειά προσήλωση στο ευρωπαϊκό εγχείρημα και τις διεξόδους που αυτό προσφέρει στην παγκοσμιοποιημένη και ανταγωνιστική διεθνή κοινότητα.

Με αναλυτική αλλά και συνθετική ικανότητα, ο Ιωακειμίδης ξέρει να εντοπίζει εκείνες τις διαστάσεις που θα τις ενισχύσει η φορά της δυναμικής – και αυτό ήταν το πολύτιμο ειδικό βάρος της συμβολής του.

Πέρα απ' όλα αυτά, το τιμώμενο πρόσωπο είναι κάτι ξεχωριστό: αποτελεί μια αστείρευτη δεξαμενή γνώσεων επί των ευρωπαϊκών εξελίξεων – ο Ιωακειμίδης είναι μια πλούσια βάση δεδομένων, όπου καταχωρούνται με τάξη και οργάνωση γεγονότα, αναλύσεις, συνθήκες και κρίσιμες παρεμβάσεις. Σε σύγχρονους όρους θα έλεγα, ότι είναι ανθρώπινο google ευρωπαϊκών γνώσεων!

Σε μια εποχή τέλος, όπου ανθεί η μεγαλοστομία, ο λαϊκισμός, η παραποιημένη εικόνα της πραγματικότητας, ένας χυλός εντυπώσεων και ανορθολογισμού, ο Τάκης Ιωακειμίδης έχει δικαιωθεί από τα γεγονότα στις εκτιμήσεις του. Κι αυτή είναι μια σπάνια χαρά κι ένας σημαντικός λόγος εκτίμησης στο πρόσωπό του.

**ΓΙΩΡΓΟΣ ΜΑΡΚΟΠΟΥΛΙΩΤΗΣ, ΕΠΙΚΕΦΑΛΗΣ ΤΗΣ ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΕΙΑΣ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΙΚΗΣ
ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΣΤΗΝ ΚΥΠΡΟ**

Θα ήθελα να σας καλωσορίσω στο Σπίτι της Ευρώπης για τη σημερινή εκδήλωση η οποία, 13 χρόνια μετά την ένταξη της Κύπρου στην ευρωπαϊκή οικογένεια, θα εξετάσει το στίγμα της χώρας στην Ευρώπη του σήμερα και του αύριο αλλά και τις προκλήσεις με τις οποίες βρίσκεται αντιμέτωπη όχι μόνο η Κύπρος, αλλά και όλη η Ένωση.

Χαίρομαι ιδιαίτερα που μαζί μας βρίσκεται ο Χρίστος Στυλιανίδης, ο Ευρωπαίος Επίτροπος ο οποίος στα δύομιση περίπου χρόνια της θητείας έχει επιτελέσει ένα εξαιρετικά σημαντικό έργο στον τομέα της ανθρωπιστικής βοήθεια και όχι μόνο. Απόδειξη αυτού είναι όχι μόνο τα χιλιάδες χιλιόμετρα που έχει γράψει γυρίζοντας όλον τον κόσμο ώστε να έχει ίδια γνώση των σημαντικών ζητημάτων του χαρτοφυλακίου του, αλλά και τα εκατομμύρια των ανθρώπων που έχει ανακουφίσει η ανθρωπιστική βοήθεια που χορηγεί η Ευρώπη.

Παράλληλα, θέλω να καλωσορίσω τον κο Ιωακείμιδη, ένα διακεκριμένο καθηγητή με τον οποίο είχα την τύχη να συνεργαστώ πριν από αρκετά χρόνια, όταν ήμουν Επικεφαλής του Γραφείου της Επιτροπής στην Αθήνα. Ο Τάκης Ιωακείμιδης διαδραμάτισε σημαντικό ρόλο σε κομβικές στιγμές της ιστορίας της Ένωσης όπως η Συνθήκη του Μάαστριχτ και θέλω να τον συγχαρώ για το Βραβείο Πρωτοποριακής Δημιουργίας «Γιάννος Κρανιδιώτης» - μια άξια τιμή δεδομένης της πορείας και της συμβολής του στα ευρωπαϊκά γίνεσθαι.

Από τη μεριά μου, θα ήθελα να ήθελα να κάνω μια σύντομη αναφορά σε μια άλλη σημαντική επέτειο που γιορτάζουμε φέτος: μιλάω φυσικά για τα εξήντα χρόνια από την υπογραφή των Συνθηκών της Ρώμης, των ιδρυτικών Συνθηκών της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Γιορτάζουμε εξήντα χρόνια ειρήνης. Εξήντα χρόνια ευημερίας.

Την ίδια στιγμή, πρέπει να προβληματιστούμε. Πρέπει να αναλογιστούμε το μέλλον της Ένωσης καθώς και τους τρόπους με τους οποίους θα διαφυλάξουμε όλα όσα πετύχαμε χάρη στην Ευρωπαϊκή Ένωση.

Πρέπει να έχουμε μια ανοικτή και ειλικρινή συζήτηση σχετικά με την κατεύθυνση που επιθυμούμε να πάρει η Ένωσή μας στο εγγύς μέλλον. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή ξεκίνησε πρόσφατα τη συζήτηση αυτή με τη δημοσίευση της Λευκής Βίβλου και τη διατύπωση πέντε διαφορετικών σεναρίων για το μέλλον της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Αν αφιερώσετε λίγο χρόνο για να διαβάσετε τη Λευκή Βίβλο, και σας παροτρύνω να το πράξετε, θα διαπιστώσετε ότι δεν υπάρχει προτιμώμενο σενάριο. Κοινός παρονομαστής είναι η ενότητα μεταξύ των 27 κρατών μελών. Εναπόκειται τώρα στους ηγέτες των κρατών μελών, στα κοινοβούλια, στα πολιτικά κόμματα, στους κοινωνικούς εταίρους και, σε τελική ανάλυση, στους πολίτες, να αποφασίσουν. Μάλιστα ο Επίτροπος το πρωί ήταν στην ολομέλεια της Βουλής των Αντιπροσώπων όπου και παρουσίασε στους Βουλευτές τις σκέψεις της Κομισιόν.

Θα ήθελα να κλείσω το σύντομο χαιρετισμό μου επαναλαμβάνοντας μια δήλωση του Προέδρου Γιούνκερ η οποία είμαι σίγουρος πως θα έβρισκε σύμφωνο και τον αείμνηστο Γιάννο, έναν υπέρμαχο της Ευρωπαϊκής ολοκλήρωσης. Είπε ο Πρόεδρος Γιούνκερ:

«Μόνο εάν παραμείνουμε ενωμένοι μπορούμε να κληροδοτήσουμε μια πιο ευημερούσα, πιο κοινωνική και πιο ασφαλή Ευρώπη στις μελλοντικές γενιές. Μια Ένωση αλληλεγγύης που θα είναι ισχυρή και θα διέπεται από πνεύμα γενναιοδωρίας τόσο εντός όσο και εκτός της Ένωσης. Μια Ευρώπη που αντιμετωπίζει τις μεγάλες προκλήσεις των καιρών και δεν χάνει τον εαυτό της στις λεπτομέρειες.»

Η μνήμη είναι δικαιοσύνη. Το πού θα βρισκόμασταν σήμερα χωρίς ανθρώπους όπως τον Π. Ιωακειμίδη είναι άγνωστο, κι ας θεωρούμε κεκτημένο δικαίωμα την ιδιότητα του μέλους της Ε.Ε.. Για να φτάσουμε σε αυτό το «κεκτημένο» χρειάστηκε όραμα, σχεδιασμός, θετική σκέψη, βάθος δουλειάς και επιμονή από ανθρώπους όπως τον Γιάννο Κρανιδιώτη και τον Παναγιώτη Ιωακειμίδη. Αυτοί βρήκαν τις λύσεις, αυτοί έπεισαν όχι μόνο το πολιτικό σύστημα σε Ελλάδα και Κύπρο για το εφικτό της ένταξης ανεξάρτητα από τη λύση, αλλά βρήκαν τους τρόπους, τις διασυνδέσεις ζητημάτων και τις μεθόδους αξιοποίησης των μηχανισμών για να κάνουν πράξη την ένταξη της Κύπρου.

Η Ε.Ε. είναι το καλύτερο μέρος πάνω στον πλανήτη για να ζει κανείς σήμερα. Η ανάπτυξη και η Δημοκρατία χέρι-χέρι με τον ουμανισμό, το κοινωνικό κράτος, τον πολιτισμό. Κι όμως, το παραγνωρίζουμε, γκρινιάζουμε και είμαστε έτοιμοι να μηδενίσουμε με την πρώτη ευκαιρία. Ναι, έχει πολλά προβλήματα η ευρωπαϊκή οικογένεια, και χρειάζονται προσπάθειες, αγώνες και διαρκής επαγρύπνηση για να αντιμετωπιστούν. Εξακολουθεί

όμως να είναι η οικογένειά μας, εξακολουθεί να είναι ο πιο πετυχημένος υπερεθνικός οργανισμός μετά τον Β΄ Παγκόσμιο Πόλεμο. Δεν τον κλόνισαν τα μεγάλα ζητήματα που δημιούργησε η οικονομική κρίση, ούτε καν το Brexit – μάλλον το αντίθετο συνέβη.

Δυστυχώς, εξακολουθούμε να αντιμετωπίζουμε την Ε.Ε. ως έναν τρίτο. Τα ευρωπαϊκά προγράμματα που εισπράττουμε αφειδώλευτα δεν φέρνουν τη μάζα της κοινωνίας πιο κοντά στο να σκέφτεται την Ε.Ε. ως το σπίτι της. Ίσως χρειάζονται λιγότερα προγράμματα με δαπανηρά ευρωπαϊκά κονδύλια, και περισσότερη έμφαση στους θεσμούς και στη διάχυση μέσα στην κοινωνία. Εξάλλου, οι κοινωνίες των ευρωπαϊκών χωρών βιώνουν παράλληλα προβλήματα με έναν εκπληκτικό τρόπο τα τελευταία δέκα χρόνια. Οι προβληματισμοί για τις λύσεις τους είναι η συγκολλητική μας ουσία, που έλειπε πριν. Ένα ακόμη παιχνίδι της Ιστορίας, ευνοϊκό για το μέλλον του ευρωπαϊκού οικοδομήματος.

Προσπαθώντας να τιμήσουμε απόψε τη μνήμη του Γιάννου Κρανιδιώτη και τον πιο στενό του συνεργάτη, τον Καθηγητή Π. Ιωακειμίδη, κάνουμε αυτό που είναι εν τέλει η Ευρώπη της διαρκούς διαπραγμάτευσης και της διαρκούς κίνησης.

Κάνουμε αυτό που ταιριάζει στον Γιάννο και στον Παναγιώτη: Θέλουμε μια συζήτηση που να τιμά τη μνήμη, αλλά και να διαβάξει προσεκτικά τις προκλήσεις του σήμερα, με πρόθεση σχεδιασμού πορείας και προτάσεων για το αύριο. Έτσι θα το ήθελε, έτσι θα το έκανε και ο Γιάννος.

Τιμήθηκε ο Π. Ιωακειμίδης, στενός συνεργάτης του Γ. Κρανιδιώτη
ΚΥΠΕ - Δήμητρα Νικολάου - ΚΥΠΡΟΣ/Λευκωσία 16/06/2017 23:24

Το Βραβείο Πρωτοποριακής Δημιουργίας «Γιάννος Κρανιδιώτης» απονεμήθηκε απόψε από τον Επίτροπο της ΕΕ Χρήστο Στυλιανίδη στον ομότιμο καθηγητή του Πανεπιστημίου Αθηνών Παναγιώτη Ιωακειμίδα, ο οποίος υπήρξε στενός συνεργάτης του Γιάννου Κρανιδιώτη και ο οποίος παρακολούθησε από κοντά όλη τη διπλωματική μάχη γύρω από την ένταξη της Κύπρου στην ΕΕ και συνέβαλε με δημιουργικό τρόπο στην τελική επιτυχία.

Η απονομή του βραβείου στον κ. Ιωακειμίδα πραγματοποιήθηκε στα πλαίσια δημόσιας συζήτησης, στο Σπίτι της Ευρώπης, με την ευκαιρία της συμπλήρωσης 13 χρόνων από την ένταξη της Κύπρου στην ΕΕ, με θέμα «Κύπρος-ΕΕ: από τη μάχη για την ένταξη στις

σημερινές προκλήσεις», την οποία συνδιοργάνωσαν η Επιτροπή του Βραβείου «Γιάννος Κρανιδιώτης», ο Όμιλος Προβληματισμού για τον Εκσυγχρονισμό της Κοινωνίας μας (ΟΠΕΚ) και η Αντιπροσωπεία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής στην Κύπρο.

Για να τιμήσουν τον καθηγητή Ιωακειμίδη, στην εκδήλωση παρευρέθηκαν, μεταξύ άλλων, ο πρώην Πρόεδρος της Δημοκρατίας Γιώργος Βασιλείου και η σύζυγος του, πρώην Επίτροπος της ΕΕ, Αντρούλλα Βασιλείου, ο Πρόεδρος του ΔΗΣΥ Αβέρωφ Νεοφύτου, Βουλευτές, πρώην Υπουργοί, πρώην αξιωματούχοι.

Ο καθηγητής Ιωακειμίδης, σε ομιλία του, αφού αναφέρθηκε σε ιστορικά γεγονότα της διαδικασίας ένταξης της Κύπρου στην ΕΕ και το ρόλο του Γιάννου Κρανιδιώτη σε αυτήν, είπε ότι η Λευκωσία δεν αξιοποίησε με ευρηματικό, δυναμικό και δημιουργικό τρόπο τη συμμετοχή στην Ευρωπαϊκή Ένωση.

«Αντιθέτως, σε κάποιο βαθμό συνέβαλε στο να περιπλέξει τα πράγματα. Εάν την είχε αξιοποιήσει θα μπορούσε ενδεχομένως να είχε ένα διαφορετικό αποτέλεσμα. Δεν το έκανε, για πάρα πολλούς λόγους. Αλλά έστω και αυτή τη στιγμή, τώρα αυτή την έσχατη στιγμή και ενόψει της Γενεύης στις 28 Ιουνίου, νομίζω μπορεί και πρέπει να την αξιοποιήσει. Η Ένωση και όταν λέω Ένωση εννοώ η θεσμική της έκφραση, θέλουν να διαδραματίσουν ρόλο ευεργετικό και υποπτεύομαι το ρόλο του Χρήστου Στυλιανίδη, προς αυτή την κατεύθυνση. Αλλά πάντως η ευκαιρία της 28ης εύχομαι, ελπίζω, προσεύχομαι ότι δεν θα οδηγήσει στο τελικό, ενδεχομένως, αδιέξοδο», σημείωσε.

Ανέφερε, επίσης, ότι αυτό που χρειαζόμαστε είναι περισσότερη Ευρώπη, διότι είναι αναγκαιότητα για να αντιμετωπιστούν τα προβλήματα. «Ούτε η Κύπρος, ούτε η Ελλάδα έχουν άλλες επιλογές. Η επιλογή είναι μία: Συμμετοχή στην ΕΕ με ισχυρό ρόλο, κανονικές χώρες, μέσα στο σύστημα που να μπορούν να ασκήσουν επιρροή και να μπορούν να μεγιστοποιήσουν τα συμφέροντα τους. Οτιδήποτε άλλο δεν εξυπηρετεί τα συμφέροντα ούτε της Κύπρου, ούτε της Ελλάδας», συμπλήρωσε.

Ο Ευρωπαίος Επίτροπος Χρήστος Στυλιανίδης, σε ομιλία του είπε ότι σήμερα το ευρωπαϊκό όραμα αμφισβητείται και πρόσθεσε ότι οι αρνητές της ευρωπαϊκής ιδέας, δυστυχώς, για διάφορους λόγους έχουν γίνει πιο ηχηροί.

«Δυστυχώς, εμφανίστηκαν και στον τόπο μας, γιατί καμιά φορά ακούω διάφορα ότι ο ευρωσκεπτικισμός και η άρνηση της ευρωπαϊκής ιδέας είναι φαινόμενο μακριά από την Κύπρο. Δυστυχώς, δεν είναι έτσι. Η Κύπρος παρουσιάζει ψηλά ποσοστά 'ευρωσκεπτικισμού'. Δεν υπάρχει αμφιβολία ότι η ΕΕ αντιμετωπίζει υπαρξιακή κρίση. Έγινε δημόσια παραδοχή από τον ίδιο τον Πρόεδρο της Επιτροπής. Αυτή είναι η πραγματικότητα και οφείλουμε να την διαχειριστούμε συλλογικά, με συνέπεια, όμως, στο όραμα και ταυτόχρονα, πραγματισμό. Αυτός ο συνδυασμός είναι αυτός που θα ορίσει τις κινήσεις μας, τις πολιτικές μας, από εδώ και πέρα, όχι απλώς να διασώσουμε το ευρωπαϊκό project, αλλά να το αναθερμάνουμε», πρόσθεσε.

Είπε, επίσης, ότι η Ευρώπη σήμερα με πληθυσμό 500 εκατομμυρίων αποτελεί περίπου 6 με 6,5% του παγκόσμιου πληθυσμού.

«Το 2033 υπολογίζεται ότι θα πέσει στο 4,8% και το 2060 ενδεχομένως να είναι κάτω από 4%. Όποιος υποτιμά τη σημασία του πληθυσμού στις οικονομικές πολιτικές εξελίξεις, νομίζω ότι πρέπει να μας πει γιατί το κάνει. Οι αγορές, όλα βασίζονται και στην έννοια του πληθυσμού. Πώς είναι δυνατό, μέσα σε αυτό που έρχεται, το εθνικό κράτος να αντεπεξέλθει και να κρατήσει τα εθνικά συμφέροντα στον βαθμό που πιστεύουν κάποιοι;», συμπλήρωσε.

Ανέφερε, παράλληλα, ότι μόνο η ουσιαστική μας συμμετοχή στο ευρωπαϊκό γίγνεσθαι θα δημιουργήσει προϋποθέσεις για να διασφαλιστεί το ασφαλές δικό μας μέλλον αλλά και των επόμενων γενιών σε αυτό το μικρό νησί της Ανατολικής Μεσογείου.

«Ενεργώντας ως αξιόπιστοι εταίροι και καταξιώνοντας την ευρωπαϊκή ατζέντα. Όχι με τυχοδιωκτικό τρόπο αλλά με ειλικρίνεια και παραμένοντας πιστοί στην ευρωπαϊκή ατζέντα και στο ευρωπαϊκό όραμα. Μόνο έτσι αναβαθμίζουμε τον γεωπολιτικό μας ρόλο σε αυτή την κρίσιμη περιοχή και κρίσιμη συγκυρία. Η λύση του Κυπριακού είναι η κύρια βάση, το κύριο υπόστρωμα που θα επιτρέψει, όντως, σε αυτή την περιοχή να γίνουμε γεωπολιτική γέφυρα Ευρώπης και Μέσης Ανατολής. Να βγούμε επιτέλους από τη ζώνη της αβεβαιότητας, να εισέλθουμε στη ζώνη της σταθερότητας και μέσω αυτής της

σταθερότητας να θεωρηθούμε ο πυλώνας ειρήνης, συνεργασίας και συνύπαρξης», σημείωσε.

Ο επικεφαλής της Αντιπροσωπείας της Ευρωπαϊκής Επιτροπής στην Κύπρο, Γιώργος Μαρκοπουλιώτης, σε χαιρετισμό του έκανε μία σύντομη αναφορά σε μια άλλη σημαντική επέτειο, στα 60χρονα από την υπογραφή των Συνθηκών της Ρώμης, των ιδρυτικών Συνθηκών της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

«Γιορτάζουμε 60 χρόνια ειρήνης. Εξήντα χρόνια ευημερίας. Την ίδια στιγμή, πρέπει να προβληματιστούμε. Πρέπει να αναλογιστούμε το μέλλον της Ένωσης, καθώς και τους τρόπους με τους οποίους θα διαφυλάξουμε όλα όσα πετύχαμε χάρη στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Πρέπει να έχουμε μια ανοικτή και ειλικρινή συζήτηση σχετικά με την κατεύθυνση που επιθυμούμε να πάρει η Ένωση μας στο εγγύς μέλλον. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή ξεκίνησε πρόσφατα τη συζήτηση αυτή με τη δημοσίευση της Λευκής Βίβλου και τη διατύπωση πέντε διαφορετικών σεναρίων για το μέλλον της ΕΕ. Κοινός παρονομαστής είναι η ενότητα μεταξύ των 27 κρατών μελών. Εναπόκειται τώρα στους ηγέτες των

κρατών μελών, στα Κοινοβούλια, στα πολιτικά κόμματα, στους κοινωνικούς εταίρους και στους πολίτες να αποφασίσουν», πρόσθεσε.

Ο Πρόεδρος του ΟΠΕΚ Παύλος Παύλου, στο δικό του σύντομο χαιρετισμό, είπε ότι η μνήμη είναι δικαιοσύνη.

«Θεωρούμε πολλές φορές κάποια πράγματα αυτονόητα, αλλά δεν ξέρουμε πού θα ήμασταν σήμερα αν άνθρωποι όπως τον κ. Ιωακείμιδη δεν είχαν διασταυρώσει τη μοίρα τους με τη μοίρα της Κύπρου και είχαν συμβάλει τόσο σημαντικά στην ένταξη της Κύπρου στην ΕΕ. Συνέβαλαν πάρα πολύ. Θεωρώ ως πρωτεργάτη τον Γιάννο Κρανιδιώτη, αλλά η συμβολή του κ. Ιωακείμιδη και πολλών άλλων ήταν καταλυτική. Η ΕΕ είναι το καλύτερο μέρος πάνω στον πλανήτη για να ζει κάποιος σήμερα. Σήμερα η ΕΕ μπορεί να αποτελέσει την πρωτοπόρο δύναμη για ένα καλύτερο αύριο σε ολόκληρο τον πλανήτη», ανέφερε.

Το σκεπτικό της βράβευσης του καθηγητή Ιωακείμιδη παρουσίασε ο Πρόεδρος της Επιτροπής του Βραβείου Λάρκος Λάρκου. Όπως είπε ο κ.Λάρκου, το σκεπτικό της

βράβευσης του κ. Ιωακειμίδα συνδέεται με τη δυνατότητα του να παράγει ευρηματικές λύσεις μέσα σε συγκεκριμένους πολιτικούς συσχετισμούς. Ο καθηγητής μπορούσε να βλέπει πέρα από το συγκυριακό, να προτείνει εφικτές λύσεις, αυτές που βοηθούν στην πρόοδο των κοινωνιών. Και με τη δική του συμβολή, άλλαξε ο ρους της ιστορίας της Κύπρου.

«Αυτό για εμάς, την Επιτροπή του Βραβείου, είναι ένας πλήρης λόγος για να του απονεμηθεί το Βραβείο 'Γιάννος Κρανιδιώτης'. Τι είναι πρωτοπορία; Να αλλάζεις τις προοπτικές μιας κοινωνίας, να της δίνεις τα ισχυρά εργαλεία για να αντιμετωπίζει τις κάθε φορά διαφορετικές προκλήσεις. Ο Παναγιώτης Ιωακειμίδης με τα βιβλία του, την πυκνή αρθρογραφία του, τις δημόσιες παρεμβάσεις του, την πανεπιστημιακή του διαδρομή, τη δράση του ως εμπειρογνώμονας στο

ελληνικό Υπουργείο Εξωτερικών, τη συμμετοχή του σε ευρωπαϊκές διασκέψεις, την πολιτική του μάχη για την πρόοδο και την ανάπτυξη της Ελλάδας μέσα στο ευρωπαϊκό πλαίσιο, τη συνεπή προσπάθεια του για τον σοσιαλιστικό εκσυγχρονισμό, κέρδισε το σεβασμό από φίλους και αντιπάλους», πρόσθεσε.

Σημείωσε ότι πολλοί από διαφορετικά κόμματα ζητούν τη γνώμη του στα θέματα που αφορούν την ΕΕ γιατί γνωρίζουν ότι είναι άριστος γνώστης του αντικειμένου. «Ο καθηγητής Ιωακειμίδης με τη γνώση και το κύρος του θα μπορούσε να συμβάλει στις διαπραγματεύσεις για την επίλυση του Κυπριακού. Είναι ένα πολύτιμο κεφάλαιο για την Κύπρο», συμπλήρωσε.

Ο πρώην Πρωθυπουργός της Ελλάδας Κώστας Σημίτης, σε χαιρετισμό του, τον οποίο διάβασε ο δημοσιογράφος και μέλος του ΔΣ του ΟΠΕΚ Κυριάκος Πιερίδης, αναφέρει ότι το βραβείο θα έλεγε κάποιος ότι θεσπίστηκε ειδικά για να τιμηθεί ο Παναγιώτης Ιωακειμίδης και να υποδηλωθεί η στενή, αρμονική, παραγωγική συνεργασία που είχε με τον Γιάννο Κρανιδιώτη.

«Και το λέω αυτό μετά λόγου γνώσεως, διότι αμφότεροι υπήρξαν στενοί συνεργάτες μου στα χρόνια της πρωθυπουργίας μου, σε ένα θέμα μάλιστα στο οποίο είχα αποδώσει ιδιαίτερη έμφαση και που ήταν η διαδικασία της διεύρυνσης και η ένταξη της Κύπρου

στην ΕΕ. Μαζί με τον Κρανιδιώτη και τον Θέμελη, σχεδίασαν, μεθόδευσαν και συντόνισαν την ευρωπαϊκή πορεία της Κύπρου, με τη γνωστή ευτυχή κατάληξη. Η συγκεκριμένη εξέλιξη σήμερα, ακριβώς επειδή είναι 'δεδομένη', μοιάζει να αποκτά απομειωμένη σημασία, ιστορικά, όμως, υπήρξε μια μεγάλη στρατηγική νίκη», προσθέτει.

Αναφέρει, επίσης, ότι το τιμώμενο πρόσωπο είναι κάτι ξεχωριστό: αποτελεί μια αστείρευτη δεξαμενή γνώσεων επί των ευρωπαϊκών εξελίξεων – ο Ιωακειμίδης είναι μια πλούσια βάση δεδομένων, όπου καταχωρούνται με τάξη και οργάνωση γεγονότα, αναλύσεις, συνθήκες και κρίσιμες παρεμβάσεις.

«Σε σύγχρονους όρους θα έλεγα, ότι είναι ανθρώπινο google ευρωπαϊκών γνώσεων. Σε μια εποχή όπου ανθεί η μεγαλοστομία, ο λαϊκισμός, η παραποιημένη εικόνα της πραγματικότητας, ένας χυλός εντυπώσεων και ανορθολογισμού, ο Τάκης Ιωακειμίδης έχει δικαιωθεί από τα γεγονότα στις εκτιμήσεις του. Και αυτή είναι μια σπάνια χαρά κι ένας σημαντικός λόγος εκτίμησης στο πρόσωπο του», καταλήγει ο κ. Σημίτης, στο χαιρετισμό του.

(ΚΥΠΕ/ΔΝ/ΡΑΓ)

ΓΙΑΝΝΟΣ ΚΡΑΝΙΔΙΩΤΗΣ, ΒΙΟΓΡΑΦΙΚΟ ΣΗΜΕΙΩΜΑ

Γεννήθηκε στις 25 Σεπτεμβρίου 1947 στη Λευκωσία. Γιος του πολιτικού και ποιητή Νίκου Κρανιδιώτη, σπούδασε νομικά στο

Πανεπιστήμιο Αθηνών και έκανε μεταπτυχιακές σπουδές στο Διεθνές Δίκαιο και μέλος του ΠΑΣΟΚ από το 1976. Σύμβουλος στον πρωθυπουργό στις Διεθνείς Σχέσεις στο Χάρβαρντ στις ΗΠΑ, και στη Μεγάλη Βρετανία στο Έσσεξ. Ανδρέα Παπανδρέου 1981-1984, Γραμματέας Ευρωπαϊκών Υποθέσεων στο Ελληνικό Υπουργείο Εξωτερικών 1984-89. Ευρωβουλευτής 1995-97. Υφυπουργός Εξωτερικών 1994-95 και 1997-99. Μέλος της ΚΕ του ΠΑΣΟΚ, 1999. Αναπληρωτής Υπουργός Εξωτερικών από τις 18 Φεβρουαρίου 1999 έως τις 14 Σεπτεμβρίου 1999. Έχασε τη ζωή του σε αεροπορικό δυστύχημα στο Βουκουρέστι όταν το αεροπλάνο τύπου «Φάλκον» έχασε απότομα ύψος.

Άφησε πίσω του πλούσιο συγγραφικό έργο. Διδάκτορας στις Διεθνείς Σχέσεις στο Δημοκρίτειο Πανεπιστημίου Θράκης.

ΒΡΑΒΕΥΣΕΙΣ 1999 - 2016

2016	Π. Ιωακειμίδης , ο πιο στενός συνεργάτης του Γ. Κρανιδιώτη. Καθηγητής Ευρωπαϊκής Πολιτικής στο Πανεπιστήμιο Αθηνών, για τη συμβολή του στην ενταξιακή επιτυχία της Κύπρου.
2015	Γ. Μαρκοπουλιώτης και Α. Ατταλίδου : Επικεφαλής της Αντιπροσωπείας της ΕΕ στην Κύπρο και Υπεύθυνη Γραφείου Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου στην Κύπρο αντίστοιχα. Το Βραβείο για τη συμβολή των δύο θεσμών στην προώθηση της κατανόησης της ευρωπαϊκής πολιτικής στο νησί.
2014	Τ. Χατζηδημητρίου και Αλί Τουνζάου ως επικεφαλής της Τεχνικής Επιτροπής για τη Διατήρηση της Πολιτιστικής Κληρονομιάς για την συνεπή μάχη για συντήρηση και ανακαίνιση μνημείων της πολιτιστικής μας κληρονομιάς.
2013	Ανδρέας Μαυρογιάννης , διπλωμάτης, Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου Εξωτερικών, τέως Υφυπουργός Προεδρίας για Ευρωπαϊκά Θέματα. Διακρίθηκε για την προσφορά του στην προετοιμασία, σχεδιασμό, συντονισμό και την υλοποίηση της πρώτης Κυπριακής Προεδρίας του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης το β' εξάμηνο του 2012.
2011	Χρήστος Ροζάκης , ακαδημαϊκός, πρώην Αντιπρόεδρος του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων. Ευρωπαϊστής, δικαστής με κύρος στην Ευρώπη, δημιουργός προϋποθέσεων για την ένταξη της Κύπρου στην ΕΕ, πανεπιστημιακός με συνεπή δημόσιο λόγο.
2009	Μιχάλης Σαρρής , πρώην Υπουργός Οικονομικών για τη συμβολή του στην ένταξη της Κύπρου στη Ζώνη του Ευρώ (ONE) με την οποία η

	Κύπρος συμπλήρωσε και ενίσχυσε τη συμμετοχή της στην ευρωπαϊκή οικογένεια.
2008	Νίκος Θέμελης , συγγραφέας γιατί με το συγγραφικό του έργο έγινε κορυφαίος στα νεοελληνικά γράμματα, ενώ με την αθόρυβη πολιτική του δράση, ως συνεργάτης του Κώστα Σημίτη, προσέφερε τα μέγιστα στον αγώνα για την ένταξη της Κύπρου στην ΕΕ
2007	Νικηφόρος Διαμαντούρος , Ευρωπαίος Συνήγορος του Πολίτη. Διακρίθηκε για την συνεπή δράση του να δώσει στον ευρωπαίο πολίτη περισσότερα δικαιώματα και δυνατότητες μέσα από το θεσμό του οποίου προΐσταται.
2006	Μιχάλης Χριστοδουλίδης , μουσικοσυνθέτης. Έγραψε μουσική πάνω στην κυπριακή ακριτική ποίηση, έντυσε με εξάισιες νότες την ποιητική δημιουργία κυπρίων και ελλαδιτών ποιητών. Η μουσική του έτυχε διεθνούς αναγνώρισης.
2005	Ανδρέας Χριστοδουλίδης , δημοσιογράφος, πρώην Γενικός Διευθυντής του Αθηναϊκού Πρακτορείου Ειδήσεων (ΑΠΕ) για την ενεργό, ουσιαστική και αποτελεσματική συμβολή του στην πρόοδο και ανάπτυξη της δημοσιογραφίας τόσο στην Κύπρο όσο και στην Ελλάδα.
2004	Άννα Διαμαντοπούλου , πρώην Επίτροπος της ΕΕ για τη συνολική δράση της στην προώθηση των κοινών πολιτικών της Ευρωπαϊκής Ένωσης, ιδίως στον τομέα της ισότητας και της κοινωνικής πολιτικής και συνοχής, καθώς και στην ευόδωση του στόχου της Κύπρου για ένταξη στην ΕΕ
2003	Κώστας Μόντης , ποιητής, ο κορυφαίος κύπριος λογοτέχνης. Με λόγο λιτό και πυκνό εκφράζει τον κόσμο της Κύπρου στα χρόνια της Ανεξαρτησίας και στην περίοδο μετά την εισβολή. Ποιητής με διεθνή

	αναγνώριση. Η βράβευση Μόντη έγινε λίγες εβδομάδες πριν από το θάνατό του.
2002	Μάριος Τόκας , μουσικοσυνθέτης γιατί καταξιώθηκε στο χώρο της μουσικής και προσθέτει στην ποιότητα της δημιουργίας του, την ευαισθησία του για την ιδιαίτερη πατρίδα του Κύπρο με γνήσια οράματα για τη συμφιλίωση και την κατάργηση των συρματοπλεγμάτων.
2000	Ανδρέας Θεοφάνους – Ινστιτούτο Ερευνών και Ανάπτυξης Intercollege Πάμπος Παπαγεωργίου – Κέντρο Ερευνών Intercollege, εξ ημισείας στους δύο ερευνητές που «με τη δράση τους προωθούν μέσα από τα Κέντρα Ερευνών τους, την κριτική σκέψη και αναζητούν νέους δρόμους μέσα από την έρευνα».
1999	Λευτέρης Οικονόμου , ζωγράφος «για το πλούσιο και δημιουργικό του έργο στο χώρο της τέχνης»